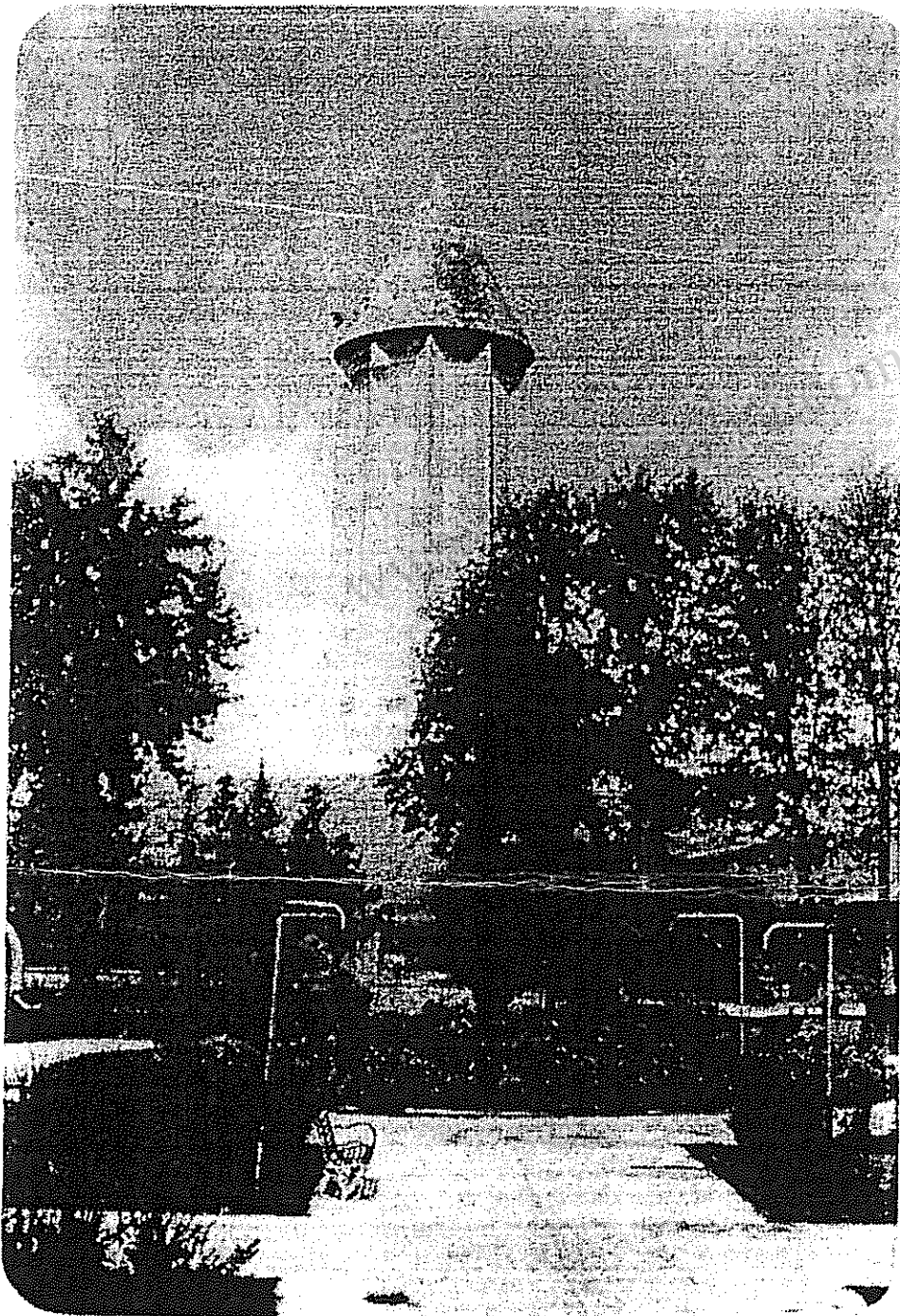

تازه یول

فروردین ۱۳۷۰

نوٹار عمرینگ دنیا سیلینگ
حق یولینه باغلا بیلینگ
آغزی آله بولان ایلینگ
دولتی تاچان یالید یسر

نشریه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

- * برده نوروژ حورماتی
- * چرا از گذشته خود باید می‌گستیم؟
- * شوونیسم فارس، واقعیت یا توهم
- * بیاد آن روزها با نگاهی دیگر
- * متلاشی شدن ملت
- * اعلامیه حزب ملی ترکمن عراق
- * ناممهای خوانندگان
- * حکایت درد ما
- * وظیفه ما در خارج چه میتواند باشد؟
- * فرهنگگی:
- آتاچان تاغان در برلین

برده نوروز حورماتی

۱۹۹۱ نجی ئیلنگ ۲۷ و ۲۸ نجی فوریه سنډه کچیریلهن شوروی تورکمنستان یازجی لارئنتنگ ۱۰ نجی غورولتایی یکه تورکمنستان دا یاشایان ایلدیمی لهرمتزه دال د۰ ایسم بر یوزونیداکای اهلی تورکمنلرئنگ تاریخدا یاتدان چتقماق واقعه بولسوپ دوربار۰ بو غورولتای دا بار کمچلتنگ لردهن اوتهری ایلکجی کرک تورکمن یازجی لارئنتنگ دوزگون ناماسی (دوستاب اسانامه قبول ادیلدی۰ یاش اولی یازجی "بوردی ناظر خودای ناظرف" بوغورامانئنگباشلئغنا اساسان دا ۲۱ نجی ماری سوروزگونسی و ئیس چالشئغنی دیپ ائغلان داشادی بوورت تورکمنلری بیلهن آراغاتناشئق دا بولماتی منی اوران به گندردی۰ شیله هم مای آیینده یازجی لارئنگ آق توقایسا بارئق به بیک شاهیر و عاقلدارمئسز مخدومقلی نگ مازارینی زیارت اتمک وشول گونلرد۰ داشاری بوورت تورکمنلردهن تورکمنستانا چاغئرئق بیرک — بیرکی حوسار توتوناق یالی قارالار منده اولسی تاثیر غالدردی۰ غورولتای دا بیر ناچهیاراماز یاغدییار هم منی غئناندردی شول ساندان چتقئش اتجک یازجی لاره آر واغت بر یلمگی (۱- دقیقه)، چتقئش اتجکلهرئنگ اوز سوزلهرئنی آیدئق بیلهدنگی و بیر ناچه یازجی لارئنگ سالونی تاشلاپ چتقئق کیممگی۰ بو ایشلر اهلی دونیادا اتقرار دئلن دمکراسی قاعده لارئنا جمعیس کلمه یار۰

ایندی بیرنیگ حالقئمئز ۱۹۶۰ نجی ۱۹۷۰ نجی ئیللارئنگ آنگ درجمئندان خاص کوپ اوسدی۰ اولارئنگ گوزیتیمی خاص هم گینله لیب دئر۰ اونکده یازجی کسادر لارئندان وبولباشچی لارئندان کوپ زاتلاری طالاب ادیارلر۰ شیله مهربان حالقئمئسز طالاب لارئنی اودهجک بولمالی۰

حاوا، گورونگ۰ نجی غورولتاییینگ نتیجه لهرئنگ بیرسی یاغنی ۲۱ نجی ماری ئیل باشی بلمهکدهن باشلانئق دی۰ بوگون (بیرنجی فروردین) ایران و افغانستان دا یئل چالشئغنی بایرامچلتئغنی کچیریلیار۰ اهلی اورتا آسیا حالقلارئنتنگ بایرامچلتئغنی هم شوکونه غاوات کلیدیدئر۰ بو حاقدا کوپ تاریخی چشمئر شایاتلئق ادیار۰ ابوبکر نرخی نئنگ "تاریخ بخارا" کتابی، غادئمی جغرافیا اثری "حدودالعالم" نگ، شیله هم ماری نئنگ نجوم مرکزیندهم خیاام نگ دوزهن تقویمی و بیلگی تاریخی فاکتلار و حالق روایت لار بیزئنگ تورکمن حالقئمزینگ بو ملی بایرامچلتئغنی اوزارلار ئندا کچیریشی حاقدا آیدئنگ ثبوتناما لاردئر۰ اسلام دینی اورتا آسیا یایراندان سونگ اونگکی داب — دستورلردئر ملی بایرام چلتئق لار غئستلئق باشلانیار۰ قدیمی تورکی ۱۲ سانی حیوان یئل چالشئغنی هنیز بوگونه چنلی چین ده یئل چالشئغنی بولوپ بطله نیار۰

تورکمنلر "چوپون نوروزی" اولی چلتسه کیچی چتله، ای — گون حاسابهی اوران

اوصولی پیدانشپ دئرلار۰ نوروزه غوییلیان حورمات بیژئنگ ادبیاتیمزده آیدئنگ صورتانده گورونیار۰ بو حاقدا کوپ مثال کترسه بولور۰

بمیک عاقلدارمئر مخدومقلی بو حاقدا شیله آیدئق دئر:

برده نوروز حورماتی،

گودکه بیلدئر حورماتی،

آیینگ — گونونگ حورماتی

گو ناهئم گذشت ایله۰

(گوناهئم گذشت ایله غوشغی)

نوروز بایرامچلتئغنی بیژئنگ آرامئزدا

توتولیشی حاقدا اساسی فاکت لارئنتنگ

بیرسی غادئمی اوغوز حان ابوسئمئز دئر۰

بو روایتلاردان معلوم بولوشئنا گورا شول

زاماندا نوروز بایرامچلتئغنی به لئنتئق دئر:

" اوغوز اولادی ارکته قون گومکئنده

یاشایان دوورینده غئشدا حورلانماز یالی

اوج فصلی غئش تدارکینده بولوپ بار اییمه

ایچمه زاتلاری یاشایان سومونا "کومکئنا"

بیغنا یانمئش لار۰ بئر یئل غئش اوزاقچمکدی

اوغوز لارئنگ آتئقلاری غوتاردی۰ چاره سئز

غالان اوغوز اولی اولی چئلانئنگ ۳۰ نجی

گونونده اییمه — ایچمه گوزلاماکه داغدان

باییر لغنا طاراپ چئقدی۰ اما هر ناچه

ایلانسادا هیچ زات تاپمان "ساقالی بوزباغلاپ

ال — آیاغی دونگوب" داغا غارشی اوریلدی —

بولده بئر غوردا غابات گلدی:

غورت: " اوغوز اولی بو غاردا غایدا نیردمن

گلیارستئنگ" دیپ سورادی اوغوز اولی

باشئنا گلمن احوالاتی بیان اتدی۰ یئلنگ

آی لارئندان ناله — شکایت ادیب باشلادی:

— "شیله بئر آیلار بار یاغشی دولانیار،

شیله بئر آیلار بار آچلئغنان غئرئلیارئش"

دیددی۰ کابیر آیلاری واصپ ادئق کابیر آیلاری

یاز غاردی:

اوجی جنت یاغی دئر

اوجی بیزه یاغی دئر

اوجی بیغیب کترم

اوجی اوروپ داغئدار"

غورت: " ای اوغوز اولی شول بارشئنگا

یول آیردئندا، بئر سور غویون، بئر غوجاق

بوغدای هم ده جهر بیلمن ال دگیر

من باردئر، اولاری کومکه الئق کیدرسئنگ

غویونئنگ اتینی ایپ، یونگوندمن جهرده

یوپ اگریپ اگین — اشیک دوقارسئنگ،

درسینی بولسا اگینگا کبیرسئنگ۰ بوغدایینگ

دانه سئنی ال دگیرمینده اوواب، چورپک

بیرسرسئنگ، شیدیب یازا چتقارسئنگ۰

یازا چتقانگدان سونگ بوغدایی و غویونی

کوپلدره سینگ۰ غوزولاری الینگ اوستونده

ساقلاپ، بوغدایینگ دانه سئنی بره سپرسید

سینگ، اونی مانگلای دهرئنگ بیلمن سووار

سئنگ۰ آیدان زاتلارئمی برئنا بترمسهنگ

یاشاماق آئر بولور" دیددی۰

اوغوز اولی یول آیردئنا گلدی، غوردئنگ

آیدان زاتلارئنی الئق داغا طاراپ غاییتدی۰

غئشی کیفی کوک کچردی۰ یازدا سورونی

داغلازا یایدی۰ بوغدایی توپراغا سه پسدی

کیجه — گوندیز سورینگ هم ده آلتئسن

بوغدایینگ غولوغئندا دایاندی۰ اهلی ایل بولوپ حاصلی بیغنا دئلار۰ اوغوز ایلینا اولی باغئت گلدی۰ گل کور۰ اوغوز اولی غوردا غاوات گلدی۰ ماصلاحاتا گورا اولی چئلانئنگ ۳۰ نجی گونوندمن باشلاپ بایرامچلتئغا، تاییلار لاندی۰ یئلئنگ سونگکی باش گونونینی اییغدی ایچدی، غونگشی — غولاما بایرامچلتئغنی غوتلاماغا کیتدی۰

روایت لارا گورا اوغوزلار شوندمن باری

بوگونی ائنگ عزیز بایراملاری حاساپلاپ

دئرلار، شول گوندمن باشلاپ اولارا تازه

یاشاییش باشلانامئش۰ اول گونی نوروز

بایرامی آدلاندئرئق دئرلار۰ اوغوز لار شول

گونی هر یازدا بایرام ادیب دئرلر۰

باهار بایرامچلتئغنی حالق آراستئندا

بولچلتئق، برکت یوار چلتئق، بئر — بیره

مهرلی بولماق مانی سئنده گلیپ دئر۰

بعتیب گلیمان نوروزلار، تازمیتل لار

بیزئنگ حالقئمزه دولتی برکت لی یئل

بولماغئنی آرزو ایلاپ سوزونی جمعه یارئنگ۰

آق مئرات گورگنلی

چند خبر

در مراسم دهه فجر امسال شخصی

بنام محمد سجادی فیلم "گوزل" را که

داستان آن مربوط به ترکمنهاست در جشنواره

ارائه داد۰ در این فیلم سجادی سعی میکند

ترکمنها را عاشق جبهه و شهادت نشان دهد

این نوع تحریف از جامعه ترکمن بیادآور

سریال مبتذل تلویزیونی "آتش بدون دود"

رژیم محمد رضا شاهي است۰

* * * * *

کرانی، فقر و سوتغذیه در ترکمن صحرا

چهره وحشتناک خود را روز بروز عیان

میسازد۰ چای و چورپک (نان) و حداکثر

سیب زمینی غذای عادی مردم شده است۰

مرگ و میر اطفال در اثر سوتغذیه به

سطح بالائی رسیده است۰

* * * * *

در جمهوری ترکمنستان شوروی روز ۲۱

مارس، آغاز سال نو اعلام شده و این روز

تعطیل رسمی اعلام گردیده است۰

* * * * *

رهبر حزب ملی ترکمنهای عراق، دکتر

مظفر آرسلان طی دیدار خویش از ترکیه

و ملاقات با تورگوت اوزال خواستار حمایت

آن کشور از مبارزات آزادیخواهانه دومیلیون

ترکمن عراقی شد۰

چرا از گذشته خود باید میگذریم

عبیدی

اخیرا بحثهایی در رابطه با جنبشهای ملی و مسائل مربوط به آن صورت میگردد، که این بحثها و تبادل و برخورد نظرات میتواند در دست یابی به راهی نوین که جنبش ما نقش بسزایی داشته باشند، من نیز نظرات خودم را در مورد پارامی مسائل مطروحه هر چند بصورت پراکنده بیان میکنم:

مبارزه ملی ملت ما فراز و نشیبهای فراوان را پشت سر گذاشته و تجربههای پرارزش اندوخته است. ما این تجربهها را به قیمتها بسیار سنگینی بدست آوردهایم و باید که دقیقاً مورد بررسی و استفاده جنبش در فرا راه آینده باشد. در دوران اخیر ترکمنها در دو دوره در همراهی مستقیم با سازمانها و جنبشهای سراسری بیجا خاستند. یکی در سالهای ۲۲-۳۰ بهراره حزب توده دیگری در انقلاب بهمن ماه و بعد از آن هم سازمان اکثریت. در دوره اول مسئله ملی اصلاً از طرف حزب توده مطرح نگردیده و یا بسیار جزئی بوده است. در دوره بعد مسئله ملی گرچه در ابتدا مطرح بود ولی بعداً محو گردید و در هر دو مورد نیز بنیانهای عقیدتی - نظری این سازمانها موجب این امر گردیدند. بنیانهای عقیدتی - ملی در حقیقت از ابتدا بدون امر مهم دمکراسی و بدون در نظر گرفتن تودههای مردم و نظرات آنها و بدون اینکه زمینه رشد واقعی در همه جهات را فراهم آورد، به پیش رفته و عملی گردیده و در اکثر نقاط به نتایج مصیبت بار کنونی منتج شده است. برای روشنتر شدن قضیه اندکی به عقب تر برگردیم. لنین در سال ۱۹۰۵ در برخورد با سمکوفسکی میگوید "در اینجا دیده میشود که آقای سمکوفسکی حتی نمیفهمد که مطلب بر سر چیست؟ او تکرار کرده است که اتفاقاً حق جدا شدن در پارلمان مرکزی حل نمیشود بلکه در پارلمان (مجلس ملی، رفراندوم و غیره) آن ایالتی حل میگردد که میخواهد جدا شود." (ص ۱۰۵) - حق ملل در تعیین سرنوشت خویش - لنین

آیا لنین بعد از بقدرت رسیدن مکانیزم عملی برای اینکار، برای اعمال اراده تودهها اراده داده و عملی نمود یا اینکه این حرف شعاری بیش نبود؟ در سال ۱۹۲۰ میگوید "کار عملی کمونیستهای روس در مستعمراتی که قبلاً بهژاویزم تعلق داشت، در کشورهای عقبمانده از قبیل ترکستان و غیره، این مسئله را در برابر ما قرار داد که چگونه از تاکتیک و سیاست کمونیستی در شرایط ماقبل سرمایهداری استفاده بعمل آورد. زیر محترن خصیصه این کشورها آن است که مناسبات ماقبل سرمایهداری در این کشورها مسلط بوده و بهین علت در آنجا نمیتوان راجع به جنبش خالص پرولتری صحبت کرد. در این کشورها پرولتریای صنعتی وجود ندارد. با وجود آن رل رهبران در آنجا را به عهده گرفتیم و باید بگیریم." (ص ۲۵) درباره مسئله ملی، لنین) و بعد از رهبران صادراتی رل رهبران آن ملیتها را ایفا نموده و در عمل بعنوان نمایندگان آن ملیت قلمداد گردیده و با فرمول مسئله ملی تابعی از مبارزه طبقاتی پرولتریاست، عملی گردیده و بقول امیر نیک آئین، هر راه حل مسئله ملی باید بیش از همه بعنوان تابعی از منافع طبقه کارگر جهانی مطرح و بررسی و حل گردد. بنابراین نظرگاه اصولی و طابع در ارزیابی و مسئله ملی عبارت است از نظرگاه طبقاتی، موضعی، بررسی شالوده از انترناسیونالیسم پرولتری" (ماتریالیسم تاریخی - ص ۲۳۰، امیر نیک آئین)

و تازه این نیز معلوم نبود که منافع طبقه کارگر جهانی و انترناسیونالیسم پرولتری و یا منافع طبقاتی پرولتری چیست؟ در هر زمان و در هر شرایط مشخص تفسیرهای متفاوتی از آن گردیده

و گاه جنبشهای ملی، ضربات بسیار جدی نیز درست از همین موضع خوردند. و سازمانهای سراسری که جنبش ما در ارتباط و تحت رهبری آنها قرار داشت، دقیقاً از همین فرمولها و نسخهها پیروی نموده و عمل کردند. در جنبش ملت ما نیز عنصر آگاهی سیاسی و بیداری ملی بخصوصی عنصر دمکراسی در روند این جنبش نقش نداشتند و این خود عامل اساسی شکست جنبش ملی ما بود. در مبارزه ملی عنصر دمکراسی و بیداری ملی نقش بسیار مهم و تعیین کنندهای دارند. پیشرفت جنبش ملی بدون این عناصر تقریباً غیر ممکن است. در جنبش ملی برای من مهمترین مسئله این است که ملت ترکمن چه میخواهد؟ مثلاً ترکمن میخواهد که با زبان، فرهنگ و آداب خود زندگی کند. میخواهد که خود سرنوشت خود را تعیین کند. میخواهد که ملتی آزاد، با سعادت، با عدالت و سرفراز باشد. مجبور نباشد که وقتی آن مرد یا زن سالخورده روستایی جهت امری حقوقی به دادگاه و یا ژاندارمری میاید، وقتی نمیتواند درست و حسابی فارسی حرف بزند به او بگویند برو مترجم بیاور. یعنی اینکه مجبور نباشد نزد تصمیم گیران در مورد سرنوشت خود و درسزمن خود با مترجم برود و شاید دهها و دههاخواست دیگر که اینها جزئی از آن هستند.

اما مسئله مهم اینستکه این روند چگونه باید پیش برود. این مبارزه بر کدامین بستر جریان یابد تا این خواستها را تامین نماید؟ اصل دمکراسی بما حکم میکند که این ملت ترکمن است که باید تصمیم بگیرد که چگونه و از چه طریقی میخواهد به پیش برود. او است که درد خود را میشناسد و همچنین چاره درد خود را با خود بخوید. ارزیابی من از دمکرات بودن و اعتقاد به دمکراسی داشتن بقیه نیز از زاویه برخورد آنها با خواستهای ملی ملت ترکمن میگردد. هر قدر هم که ادعای دمکراسی بکنند وقتی که برخلاف منافع ملت ما باشند، شخصاً برای آنان ارزشی نیستیم. برای من مهم اینستکه چقدر این یا آن نیرو به خواست و اراده ملت ترکمن احترام می گذارد و به آن یاری میرساند.

در سالهای ۶۱-۶۰ ما درست برخلاف منافع و خواستهای ملت ترکمن عمل کردیم. چون طبق آن فرمول اعتقادی به تودههای مردم نداشتیم. چون عنصر دمکراسی و آگاهی سیاسی بسیار کم بودند. خط مشی و رهبری سازمان اکثریت را مطابق منافع ملی خود تشخیص داده و عملی کردیم و نتایج زیانبار آنرا بعداً متوجه شدیم. در سالهای دوران مهاجرت که کم کم مسائل عیانتر میگردد، روی موضوعات مختلف بحث میگردد و بسیاری از مسائل گذشته در فضای دیگری مورد بررسی قرار میگرفت. متوجه شدیم که مشکلات و گیرهای جدی داشتیم و سعی کردیم مسائل را در آن چارچوب سابق حل نمائیم ولی دیدیم که بنا به علل بسیار گوناگون قابل حل نیستند. بسیاری از نیروهای ترکمن از سازمان های سراسری برینند و راهی نوین را جویا شدند. برخلاف نظر برخی دوستان در برخورد با سازمانهای سراسری بدنبال شوونیسم فارس نبودیم و روی آوری ما به مسئله ملی از روی شور و شوق بقول دوستان حمید در تازه بول شماره ۹ "شورانگیز" نبوده است. بلکه این روی آوری را بسیار دردناک پشت سر گذاشتیم. بسیار دردناکتر که هرگز نمیتوان آنرا "شورانگیز" نامید. این روند با سسته بندیها و خصومتها و بدبینیها و جوسازیهای مصنوعی و ترور شخصیتها که فرهنگ چندین سال اقامت در سازمانهای سراسری بسا آموخته بود، پشت سر گذاشتیم تا بدینجا رسیدیم. ما حتی با شور و شوق از سازمان اکثریت بیرون نیامدیم. ما بهترین سالهای زندگی خود را، سالهای

باروری در عرصههای مختلف زندگی خود را بسا بیگار در سنگر این سازمان پست سر گذاشتیم. از جان و مال و از تمامی وجود خود مایسمه گذاشتیم. آرمانهای مقدسی را در این بیگار میچستیم و به آن باور نیز داشتیم. بعداً گذر روند مبارزه کم کم به منافع ملت خود و راهی که پیونده بودیم و سازمان اکثریت همچنان ادامه میداد بی بردیم روند جدایی ما با سازمان پیش آمد. این روند جدایی به دلخواه نبود. نمیتوانستیم براضی از سنگری که دوستان بسیاری از ما جانشان را در آن از دست داده بودند، ولی بکنیم. ولی حیف و با افسوس که باید دل میگذیم، چون باشناختهای جدیدمان راه دیگری در مقابل ما نبود.

ما در سازمانهای سراسری دیدیم که آنها علیرغم شکست تئوریهای گذشته در رابطه با حل مسئله ملی هیچ راه نوینی ارائه نمیدهند و در مقابل راههای نوین ارائه شده نیز به اشکال گوناگون مقاومت میکنند. باز تاکید میکنم که خروج ما از سازمانهای سیاسی صرفاً بخاطر سلطه جویسی شوونیسم فارس نبوده است و در جستجوی آن نیز نبودیم. علت جدایی ما از سازمانهای سراسری را بدین دلیل دانستن، یک برخورد بسیار ساده انگارانه و کودکانه و شاید انحراف قضیه از موضوع اصلی باشد.

تاریخ و تجربه بما آموخته است که پیشرفت جنبش ملی در گرو وجود یک تشکیلات ملی مستقل آن ملت است که خواستها و نیازهای مختلف قشرهای گوناگون آن ملت را که در راستای ترقی و عدالت اجتماعی گام بر میدارند، نمایندگی کند و فقط از ملت ترکمن پیروی کرده و تحت کنترل و اراده آن باشد. این سازمان مستقل ملی است که میتواند مشکلات و وضعیت ملت خود را بدرستی منعکس نماید. چونکه از این ملت و با این ملت است و میدانند که درد ستم ملی چیست و میتواند گامهای واقعی در این راه بردارد. از آنجائیکه ملت ترکمن در چارچوب ایران بسر میبرد و از آنجائیکه ملت ما با دیگر ملیتهای ساکن ایران در حاضر دشمن مشترک دارند، لازم و ضروری است که با سازمانهای سراسری و سازمانهای دیگر ملیتها همکاری و ارتباط کاملاً برابر حقوق داشته و مبارزه ملت ما را با توجه به ویژگیهای خود هماهنگ با آنها به پیش برد.

ملت ما تاکنون تحت شدیدترین فشارهای ملی، اقتصادی و اجتماعی قرار داشته است. شوونیسم فارس بشدت از طرف رژیمهای حاکم بر ایران اعمال گردیده و میگردد. این تبلیغات و ترویج بیجان مردم فارس زبان نیز برده میشد که فارس زبانان با هوش و زرنگ و عالم هستند و بقیه اقلیتهای ملی در ایران چندان آگاهی ندارند. این فارس زبانان هستند که صاحب ایران میباشند و از بقیه نیز مانند پتیمانی سرپرستی کنند و قیم آنها باشند. بطور نمونه در حال حاضر در کمد مسئولین تمام اداره جات و ارگانهای اجرایی که با توندهای مردم سروکار دارند، غیر ترکمن میباشند و فقط رئیس چند بانک، ترکمن میباشند که آنها نیز با توندهای مردم چندان سروکاری ندارند. این ترویج بهرحال تاثیر خود را در میان مردم و حتی در میان برخی نیروهای سیاسی مینهد. برخی از اعضا سازمانهای سیاسی علیرغم آنچه که در کتاب خواندند، وقتی بحث مشخص مطرح میشد، آنچه که در ته دلشان بود میگفتند. نمونه بسیار مشخصی این امر مقاله "نگاتی پیرامون شوونیسم فارس" در نشریه راه آزادی شماره ۸ بقلم جواد اسدپور میباشد که کاملاً نمونه تبیین این مسئله است که در بالا گفتم. در این مقاله میبینیم که چگونه آن تبلیغات نظریه پردازان شاهنشاهی آگاهانه یا ناآگاهانه فرموله و مقبول میگردد. من نمیخواهم بگویم که ملت فارس شوونیست است. این اصلاً صحیح

شونینیسیم فارس واقعیت یا توهم؟

(قسمت دوم)

آتالی

زمانی رضا شاه پس از سرکوب خونین جنبش ملی خلق ترکمن تحت رهبری عثمان آخون (در سال ۱۹۲۵) نقشه رذیلانه کوچاندن ترکمنها به مناطق جنوبی ایران و دور کردن آنان از سرزمین آبا و اجدادی و همچنین برادران شمالی شان را در سر پروراند اما در عملی ساختن آن باناکامی روبرو شده بود. محمد رضا شاه نیز در سالهای ۲۴-۱۳۳۳ در ادامه نقشه‌های شونینستی پدر خود، جهت بررسی عکس العمل مردم ترکمن شایعه کوچاندن ترکمنها به جنوب را از طریق عوامل خود بر سر زبانها انداخت. اما این بار حربه تطمیع و در باغ سبز نشان دادن بدینگونه که گویا در جنوب دستزندهای افسانهای در انتظار کارگران و دیگر زحمتکشان ترکمن میباشد. عکس العمل عمومی ترکمنها در مقابل این شایعه چنین بود "اگر در ترکمن صحرا قتل عام بشود بهتر از اینست که سرزمین آبا و اجدادی ما را تسرک کنیم." در نتیجه چنین عکس العملهایی این شایعه بزودی خوابید و فراموش شد. شونینستها پس از آن نقشه خود را عوض میکنند. حال که نمیشود ترکمنها را به یگبار از سرزمینشان کند، باید آنقدر از نقاط دیگر ایران جمعیت سرازیر این منطقه پر برکت کرد تا آنان در اقلیت قرار گرفته، بتدریج در خلق فارس مستحیل گردند. عملی کردن این نقشه خائنه از اواخر دهه سی، در دو جبهه یعنی در شهر و روستا آغاز گردید. از یکسو با کوچاندن بلاقعه سیستانها به ترکمن صحرا، آنان را در روستاها بعنوان کارگران کشاورزی و یسا دهقانان وابسته به زمین غصبی بزرگ مالکان اسکان دادند. از سوی دیگر با دادن امتیازات ویژه سرمایه‌داران، بازاریان و کارمندان را از شهرهای مختلف ایران به منطقه ترکمن صحرا کشاندند. زمینهای زرخیز ترکمن صحرا حتی بدور از چشم خلق ترکمن از روی نقشه روی کاغذ در تهران از طرف دربار به سرمایه‌داران فروخته میشد. صاحبان هزاران هکتار زمین مردم ترکمن، برای اولین بار با نقشهای در دست به ترکمن صحرا آمده، دنبال زمین میکشیدند. و مقاومت دهقانان ترکمن را با کک ازشی و ژاندارم بطرز خونین و وحشیانه سرکوب میکردند، خانههای روستائیان را بر سرشان خراب کرده به کوچ اجباریشان وا میداشتند. در آن سالها هر سال در فصل پاییز که فصل کشت و در عین تعیین تکلیف مالکیت زمین در عمل بود در تمام خانوادههای ترکمن همه روزه از مقاومت قهرمانانه و یکپارچه روستائیان و درگیری آنان با غاصبین و ژاندارمها و جنایات خونین ژاندارمها صحبت میشد. درباره اوضاع این سالها و تعدادی اسناد رسمی دولتی پیرامون خرید و فروش و معامله روی زمینهای مردم ترکمن در کتاب "اقتصاد گرگان و دشت" منصور گرگانی مطالب آموزنده‌ای وجود دارد. بسیاری از خاطرات دردناک این جنایات از زبان مردم در سالهای ۵۸-۱۳۵۷ توسط کانون فرهنگی و سیاسی خلق ترکمن افشا گردید.

برای کارمندان غیر بومی نیز چه از نظر میزان حقوق و مزایا بعنوان منطقه بد آب و هوا و چه از نظر احراز پستهای حساس و "پر درآمد" امتیازات ویژه‌ای در نظر گرفته شده بود.

در عرصه تخصیص بودجه‌های عمرانی نیز تبعیضی برجستهای بین ترکمن صحرا و مناطق همجوار آن چون گرگان و مازندران وجود داشت. در حالیکه در نیمه دوم دهه ۳۰ شمسی تمام شهرها و اکثر روستاهای مازندران و گرگان دارای خیابانها و جاده‌های بین شهری اسفالت و آب لوله کشی بود، میتوان گفت که در ترکمن صحرا خبری از این مسائل نبود. تنها جاده موسوم به خط نو صرفا بخاطر مجتمع های کشاورزی درباریان و سایر زمینخواران بویژه تأسیسات شمس پهلوی در گل چشمه اسفالت شده بود، در حالیکه

جاده بین شهرهای بندر ترکمن و کوش دبه و حتی خیابانهای داخل کوش دبه عمدتاً بعدها یعنی پس از انقلاب و در سالهای ۵۹-۱۳۵۸ اسفالت گردید. مختصر اسفالت و لوله کشی آب در شهرهای بزرگ نیز عمدتاً به بخشهای غیر ترکمن نشین اختصاص مییافت. بطوریکه بخش غربی (ترکمن نشین) گنبد در مقایسه با بخش شرقی آن (غیر ترکمن نشین) منظره بسیار تحقیر آمیزی داشت. و تقریباً بصورت نیمه مخروبه بود. البته وضع ترک آباد (محله آذربایجانها) نیز تفاوت چندانی با بخش ترکمن نشین نداشت. تمام درآمد ترکمن صحرا که به انبار غله و منبع مهم تامین گوشت شهرت داشته، و یکسوم پنبه صادراتی ایران را نیز تامین میکرد، صرف آبادانی و زیبا سازی مناطق دیگر میشد. اینرا هم باید اضافه کرد که در تمام این دوره جو شدید پلیسی و حاکمیت مطلق ساواک و ژاندارم تناوم یافت و با هر گونه رشد آگاهی ملی حتی با مختصر فعالیت در رابطه با جمع آوری فولکلور و یا کار روی فرهنگ متری خلق ترکمن در خارج از چارچوب معینی که بطور رسمی در کنترل شدید ساواک بود بشدت و خشونت مبارزه میکردند.

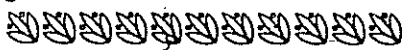
پس از انقلاب و اوج یابی جنبش ملی - دمکراتیک خلق ترکمن، که بیکی از معضلات جمهوری اسلامی تبدیل شده بود، آقایان فخرالدین حجازی و هادی غفاری از مهرهای فعال جمهوری اسلامی ایران برای مطالعه اوضاع ترکمن صحرا و خواباندن "تاثله ترکمن" به منطقه کسبل میشوند. آنان در نشستی با مقامات محلی، راههای گوناگون - "نجات" از مسئله ملی خلق ترکمن را مورد گنکاش قرار میدهند. گفته میشد از جمله تصمیماتی که در این نشست گرفته شده، عبارتند از ادامه و تسریع سیاستهای شونینستی زمان شاه دایر بر سرازیر کردن سبیل جمعیت از سایر مناطق ایران به ترکمن صحرا با دادن امتیازات هر چه بیشتر و اجرای پروژه‌های ویژه در سرمایه‌کناریهای عمرانی در خدمت اهداف فوق و همچنین تشویق غیر ترکمنها به ازدواج هر چه بیشتر با دختران ترکمن جهت تسریع پروسه استحاله و مسخ خلق ما ... تا از این طریق طرح شونینستی علیه اعراب در خوزستان در ترکمن صحرا نیز پیورود اجرا گذاشته شود. از سوی دیگر اکنون پس از گذشت ۱۲ سال بسادگی قابل تجسم میباشد که چپ رویهای کودکانه جریان فدائی (علیرغم شور انقلابی و اهداف انسانی اکثریت آنان) که بعلت یائین بودن سطح تجربه مبارزاتی جنبش ملی - دمکراتیک خلق ترکمن و در غیاب بیسک تشکیلات مستقل ملی با تجربه نقش عمده و گاه تعیین کننده‌ای در منطقه نداشتند، تا چه میزان در بر انگیختن حساسیت و کینه سران جمهوری اسلامی و بویژه محافل شونینست آن علیه خلق ترکمن تأثیرات منفی و مخرب داشته است. مانع از آن شد که خلق ما حداقل برخی از خواستهای فرهنگی خود چون تحصیل به زبان مادری تا کلاس سوم ابتدایی را که در قانون اساسی جمهوری اسلامی نیز تصریح و تسجیل گردیده است، به طور قانونی مطالبه نماید.

اخباری که از منطقه میرسد، همگی حاکی از اجرای کام بگام تصمیمات فوق الفکر میباشد و مردم بلاکشیده همچنان قصابی پس میدهند. زمینهای غصبی که پس از انقلاب در دست نهاد هائی چون بنیاد مستضعفان و جهاد سازندگی قرار گرفت، بجای اینکه به صاحبان اصلی آنها یعنی دهقانان محروم و بی زمین ترکمن کسبل اندر نسل روی آن خون و عرق ریختند، باز گردانده شوبدین سیستمهای مهاجر تقسیم شده است. در حالیکه جمهوری اسلامی میتوانست بسا یک سرمایه گذاری مناسب در خود سیستان که یکی از مستعدترین مناطق ایران جهت کشاورزی

باشد، برای برادران سیستانیان زندگی آبرومندانه و مطمئن تامین کند. بهترین خانه‌های ویلاسی و شهری با امکانات دولت ساخته شده در اختیار غیر ترکمنها قرار میگیرد، اغلب پاسداران، بسیجیها و غیره از غیر ترکمنها انتخاب میشود، بطوریکه سه رؤس بدستهای مست قدرت به توهین و تحقیر دائمی ترکمنها مشغولند، پول در اختیار عده‌ای از جوانان غیر ترکمن قرار میگیرد، تا از طریق تطمیع و معامله با برخی پدران و مادران فقیر و معتاد ترکمن، دخترانشان را به ازدواج ناخواسته وادار نمایند که البته این امر با نفرت و مقاومت مردم روبرو میگردد.

در چنین شرایطی برخلاف تصور ساراهدقان کارمند و دیگر افسار ترکمن و غیر ترکمن بیسک نسبت تحت ستم و استثمار نیستند. زیرا زمین دهقان ترکمن را میگیرند و به غیر ترکمن میدهند چا و مقام کارمند و تحصیل کرده ترکمن را در سرزمین خودش به غیر ترکمن تفویض میکنند، حتی در امر سرمایه‌گذاری و فعالیت در عرصه‌های مختلف اقتصادی نیز امکانات و میدان عمل نابرابری برای یک فرد ترکمن و غیر ترکمن وجود دارد، درآمدی که در ترکمن صحرا تولید میشود، صرف عمران و آبادی مناطق غیر ترکمن نشین میگردد، بخش عده‌ای از درآمد ملی که همحلقها و از جمله خلق ترکمن در ایجاد آن شریکند، تنها صرف ترویج و انکشاف زبان و فرهنگ فارسی میشود و همه استعدادهای ادبی و هنری خلقهای غیر فارس احبارا و اضطراراً در خدمت انکشاف زبان و فرهنگ فارسی قرار میگیرد که اینهمه، چیزی جز استثمار مادی و معنوی خلق ما و دیگر خلقهای تحت ستم ایران بمنفع خلق حاکم (فارس) نمیباشد. حال پرسیدنی است که در چنین شرایط غیر انسانی و ظالمانهای کدام ترکمن آزاده و شرافتمندی توانسته یا خواهد توانست در کنار برادران و یا مجموعه غیر ترکمن خود به خوشی و خرمی زندگی کرده و هیچگونه مسئله‌ای نداشته باشد؟

انامه دارد

لو کس رنج بیهود ببردند وسیعی
بیفایده کردند یکی آنکه اندوخت و
نخورد و دیگری آنکه آسوخست و
نکرد .

علم چندان که بیبشتر خوانی
چون عمل در تو نیست نادانی
نه محقق بود نه دانشمند
چار پائی برو کتابیسی چند
آن تهی مغز را چه علم و خیر
که برو هیزمست یا دفتتر

* * *

سه چیز پایدار نماند مال بی
تجارت و علم بی بحث و ملک
بی سیاست .

از گلستان سعدی

متلاشی شدن ملت

بخش دوم

الوین تاظر

کشور بلژیک یا سوئیس بیشتر بود. چنین مقایسه هایی باعث شد که لستر براون، اقتصاددان بریتانیایی "موسسه رولندوچ" به این نکته اشاره کند که "یک بار گفته شد که خورشید هرگز بر فراز امپراتوری بریتانیا غروب نمیکند. امروزه خورشید در امپراطوری بریتانیا غروب میکند ولی در امپراطوریهای شرکتی چند ملیتی از جمله "ای بی ام"، "یونیلور"، فولکس واگن و هیتاچی، هرگز."

تعداد کشتیهای نفتکش شرکت اکسون بتیهای پنجاه درصد بیشتر از تعداد نفتکشهای شوروی است. جوزف ویلچینسکی کارشناس امور شرق - غرب که از اقتصاددانان کالج "نظامی سلطنتی استرالیا" است، بشوخی گفته بود که در سال ۱۹۷۳ - حاصله از فروش فقط ده شرکت فراملیتی کافی بود تا مخارجش ماه تعطیلات و خوش گذرانی ۵۸ میلیون عضو احزاب کمونیست ۱۴ کشور سوسیالیستی را با معیارهای زندگی آمریکایی تامین نماید."

واقعیت این است که پنجاه موسسه "فراملیتی" سوسیالیستی که از طریق کشورهای عضو شوروی همکاری دوجانبه اقتصادی (کومکون) فعالیت دارند، به انجام همان اموری مشغولند که معمولاً شرکتیهای سرمایه داری انجام میدهند، از قبیل کار گذاشتن خطوط لوله، ساختن مواد دارویی و شیمیایی و بلبرینگ، تهیه پتاس و پنبه نسوز و انداره خطوط کشتیرانی و غیره. علاوه بر آن بانک و موسسات مالی سوسیالیستی از بانک نارونلی مسکو تا شرکت عمومی نویرای سیاه و بالیتک در زوریخ و وین و لندن و فرانکفورت و پاریس مشغول تجارت هستند. برخی از تئوریسینهای مارکسیست اکنون "بین المللی تولید" را امری لازم و "مترقی" محسوب میدانند. علاوه بر آن از پانصد شرکت فراملیتی خصوصی که در غرب فعالیت دارند و در سال ۱۹۷۲ فروششان از مرز پانصد میلیون دلار گذشت، بطور کامل ۱۴۰ شرکت با یک یا چند کشور سوسیالیست عضو شورای همکاری دوجانبه اقتصادی (کومکون) داد و ستد مهم تجاری دارند.

و نیز شرکتیهای فراملیتی فقط به کشورهای غنی اختصاصی ندارد. بیست و پنج کشور عضو نظام اقتصادی آمریکا لاتین اخیراً در جهت ایجاد شرکتیهای فراملیتی متعلق بخود در زمینه های بازرگانی، کشاورزی، خانه سازی ارزان قیمت و تولید آلاهای سرمایه ای کام برداشتند. شرکتیهای قبلی پنی در خلیج فارس اقدام به ایجاد لنگرگاههایی در آبهای عمیق گردانند و شرکتیهای چند ملیتی هندی به تاسیس کارخانه های الکترونیک در بوکسلاوی، کارخانه های ذوب آهن در لیبی و صنایع ابزار سازی در الجزایر مبادرت ورزیدند و وجود شرکت فراملیتی موقعیت دولت ملی را در کره زمین دگرگون خواهد ساخت.

مارکسیستها تمایل دارند حکومتی ملی را در خدمت شرکتیهای فراملیتی بدانند و بنابراین بر اشتراک منافع بین این دو تاکید میورزند. مهنا شرکتیهای فراملیتی چه بسا منافی دارند که با منافع دولتیهای خود مغایر است و بالعکس. شرکت فراملیتی "بریتیش" تحریمیهای دولت بریتانیا

را در مورد حمل و نقل کالا زیر پا گذاشت و شرکتیهای فراملیتی قوانین آمریکا را در مورد تحریم اقتصادی که موسسات یهودی آن کشور در مورد اعراب اعمال کرده بودند، نقض کردند. در دوران تحریم نفتی اوپک، شرکتیهای نفتی فراملیتی میزان نفت دریافتی را طبق ضوابط خود، نه طبق اولویتهای دولتیهای خود بین کشورهای مصرف کننده توزیع کردند. هرگاه شرکت های چند ملیتی

کیم... عبارت جدیدی وارد واژه نامه بین المللی شده است: حاکمیت اطلاعاتی." معنی سئوالی که مطرح است این است که سرحدات ملی تا چه اندازه یا برای چه مدت میتوانند بنحوی موثر مسدود باقی بمانند. زیرا انتقال به نظام صنعتی موج سوم به گسترش "شبکه اعصاب" یا نظام اطلاعاتی کاملاً گسترده، حساس و بسازی نیاز دارد و تلاشهای کشورهای واحد برای مسدود کردن جریان اطلاعات و دادهها نه تنها توسعه اقتصادی خود آنها را تسریع میکند، بلکه سد راه آن نیز خواهد شد. از آن گذشته هر پیشرفت تکنولوژیک با خود شیوه تازه ای برای نفوذ از حفاظ خارجی کشورها به همراه میآورد.

همه این تحولات - از جمله مسائل جدید اقتصادی، مسائل جدید محیط زیست و تکنولوژیهای جدید ارتباطی - با توافق موقعیت دولت ملی را در چارچوب کلی تضعیف میکنند. علاوه بر آن، این عوامل درست در لحظاتی با هم یکی میشوند که بازیگران نیرومندی در صحنه جهانی ظاهر میشوند تا دولت ملی را نفی کنند.

شرکت جهانی

یکی از مشهورترین و قدرتمندترین این نیروهای جدید شرکت فراملیتی یا بهتر بگوییم چند ملیتی است.

آنچه در ۲۵ سال گذشته شاهد بودیم، جهانی کردن خارق العاده تولید بود که نه تنها برصغور مواد خام یا کالاهای ساخته شده از کشوری به کشوری دیگر مبتنی بود، بلکه سازماندهی تولید در فراسوی مرزهای کشور را هم شامل میشد. شرکت چند ملیتی (یا شرکت فراملیتی) ممکن است در کشوری پژوهش کند، در کشوری دیگر قطعات صنعتی بسازد، در کشور سوم آنها را مونتاژ کند در کشور چهارم کالاهای ساخته شده را بفروشد و رساند و بالاخره سود حاصله را با بانکهای کشور پنجم به سپرده بگذارد و الی آخر، چنین شرکتی ممکن است چندین نمایندگی در چندین کشور مختلف داشته باشد. از اواسط دهه ۱۹۵۰ حجم و اهمیت و قدرت سیاسی این بازیگر جدید در صحنه بازی جهانی تا سرعت سه برابر آوری رو به افزایش گذاشت. امروزه حداقل ده هزار شرکت در کشورهای غیر کمونیست پیشرفته صنعتی وجود دارند که در خارج از کشورهای خود نمایندگی دارند و بیش از دو هزار نمایندگی در شش کشور، جزایر مشغول فعالیت هستند.

از ۲۸۲ موسسه صنعتی مهم با فروشی بیش از یک میلیارد دلار در سال، ۲۵ درصد از حجم فروش و دارایی و صادرات و عواید یا اشتغال ۲۴۲ شرکت در رابطه با خارج بوده است. و با توجه به اینکه اقتصاد دانان در مورد تعریف و ارزیابی (و در نتیجه طبقه بندی و سنجش عملکرد) این شرکتها با یکدیگر بشدت اختلاف نظر دارند، واضح است که نمایانگر عامل بسیار مهم و جدید در نظام جهانی و در نتیجه تهدیدی برای دولت ملی محسوب میشوند.

برای آنکه به وسعت عملیات آنان پی ببریم کافی است که بگوییم در یکی از روزهای سال ۱۹۷۱ موجودی نقدی کوتاه مدت آنها به ۲۶۸ میلیارد دلار بالغ میشد. بنظر کمیته فرعی بازرگانی

بین المللی سنای ایالات متحد این رقم "بیش از دو برابر کل درآمد همه موسسات پولی بین المللی در جهان، در همان تاریخ است." کل بودجه سالانه سازمان ملل در مقایسه با آن کمتر از ۳۸٪ یا تقریباً ۰.۰۲۷٪ آن مبلغ است. در اوایل دهه ۱۹۷۰ درآمد حاصله از فروش سالانه جنرال موتورز از کل درآمد ناخالص ملی

از بالا به پایین

در همان حال شاهدیم که دستهایی نیرومند از بالا بر دولت ملی فشار میآورد. موج سوم با خود مسائل جدید، ساختار جدید ارتباطی و بازیگران تازه ای به صحنه نمایش جهانی میآورد که همگی آنها نهایتاً قدرت دولت ملی را تضعیف میکنند.

درست بهمانگونه که بسیاری از مسائل آنقدر کوچک یا محلی هستند که حکومت ملی قادر نیست بنحوی موثر آنها را حل کند، مسائلی هم هستند که آنقدر بزرگ اند که هیچ کشوری بتنهايي از عهده مقابله با آن بر نیاید. متفکر سیاسی فرانسه دینیس دو روزمان مینویسد "دولت ملی که زمانی خود را حاکم مطلق میدید اکنون خیلی کوچکتر از آن است که بتواند نقشی درست در صحنه جهانی ایفا کند. هیچکدام از ۲۸ دولت اروپایی ما دیگر بتنهايي قادر نیست دفاع نظامی، رونق اقتصادی و منابع تکنولوژیک خود را تضمین و تامین کند. و از چنگ هستتای و مصائب محیط زیست جلوگیری بعمل آورد." حتی ایالات متحده آمریکا، اتحاد شوروی و یا ژاپن نیز این توان را ندارند.

وابستگی اقتصادی که دولتها را محکم بهم پیوند داده است در واقع امروزه برای هر یک از حکومتیهای ملی انداره مستقل امور اقتصادی شان با مهار کردن تورم را غیرممکن ساخته است. برای مثال همانطور که قبلاً آمد، بنظم در آوردن پولهای اروپایی که روز بروز بر حجم شان افزوده میشود، از عهده یک کشور بتنهايي خارج است. سیاستمداران ملی که ادعا میکنند با سیاستهای داخلی میتوان "تورم" را متوقف کرد یا "بیکاری" را از بین برد یا خام و نازآمده ماندن و یا بوضوح دروغ میگویند. زیرا در حال حاضر اکثر بیماریهای اقتصادی همچون اپیدمی از مرزها عبور کرده اند و به سایر کشورها سرایت میکنند. حفاظ اقتصاد دولتهای ملی امروزه بشدت نفوذپذیر شده است.

از آن گذشته مرزهای ملی نه تنها قادر به حفظ جریانات اقتصادی در نرون خود نیستند بلکه حتی در مقابل نیروهای محیطی نیز غیرقابل دفاع شده اند. وقتی کارخانه های مواد شیمیایی سوئیس تالاهای خود را به رودخانه ژاپن بریزند، جریان آلوده آب از آلمان و هلند میگذرد و بالاخره به دریای شمال میریزد. نه هلند و نه آلمان هیچ کدام بتنهايي قادر نیستند، بهداشت آبراهه های خود را تضمین کنند. غرق نفت کشتی در دریاها، آلودگی هوا ایجاد تغییرات غیرعادی در جو، انهدام جنگلها و دیگر فعالیتهایی از این قبیل اثراتی جانبی بهمراه دارد که از سرحدات مرزی کشورها فراتر خواهد رفت. مرزها اکنون بر ازخلل و فرج شده اند.

نظام جهانی ارتباطی جدید باز هم در کشورها راه را برای نفوذ از خارج بیشتر باز میکند. کاناداییها مدت مدیدی است که از این واقعیت که در حدود هفتاد فرستنده تلویزیونی آمریکا در سراسر خطوط مرزی آنها برنامه هایی برای تماشاگران کانادایی پخش میکنند، عصبانی هستند. این نوع رخنه و نفوذ فرهنگی موج سومی در مقابل آنچه نظامیهای ارتباطی موج سوم مبتنی بر ماهواره ها، کامپیوترها، دستگاههای چاپ از راه دور، سیستمهای دو سویه تلویزیون سیمی و فرستنده های ارزان

قیمت زمینی میتوانند انجام دهند، بسیار ناچیز و جزئی است.

یک کارون، سناتور آمریکایی مینویسد "یک شیوه حمله به کشوری این است که جریان اطلاعات را مسدود سازیم. مثلاً تماس ستادهای مرکزی و شعب خارجی یک موسسه چند ملتیی را قطع کنیم. ... یا دیوارهای اطلاعاتی در اطراف یک کشور بنساز

منافعشان ایجاب کند، براجتی وفاداری به کشور خود را فراموش نمیکند. از این جهت است که شرکت‌های فراملیتی برای فرار از قوانین حفظ محیط زیست و قوانین محلی، فعالیتهای خود را از يك کشور به کشور دیگر انتقال میدهند و کشورهای میزبان را بجان یکدیگر می‌اندازند.

لستر براون نوشته است "طی چند قرن گذشته جهان به تعدادی دولتهای ملی مستقل تقسیم شد. با پدیدار شدن صدها شرکت چند ملیتی یا شرکت‌های جهانی، این جهان سازمانیافته از واحدهای سیاسی مستقل و جدا از هم، اینک زیر پوشش شبکه‌ای از نهادهای اقتصادی قرار گرفته است."

در این ماتریس پیچیده، از قدرتی که زمانی منحصر در اختیار دولت ملی بود، یعنی آنگاه که دولت ملی تنها نیروی اصلی حاکم بر صحنه جهان بود، حداقل بطور نسبی کاسته شد. دست. در واقع شرکت‌های فراملیتی در شرایط فعلی آنقدر بزرگ شده‌اند که برخی از ویژگیهای دولت ملی را بخود گرفتارند. از جمله داشتن هیئت شبه دیپلمات و سازمانهای اطلاعاتی بسیار.

جیم هوگان در نشریه "اسپوکز" طی تحلیلی از سازمانهای اطلاعاتی خصوصی چنین مینویسد "نیاز شرکت‌های چند ملیتی به سازمانهای اطلاعاتی با نیازهای دولتهای ایالات متحد آمریکا سه یا دیگر کشورها تفاوت ندارد."

بر واقع هرگونه توصیفی درباره نبرد جاسوسی میان سیا و "کی‌جی‌بی" و سازمانهای وابسته به آنها بدون توصیف نقش فوق العاده مهمی که شرکت‌های اکسون، چیس مناتن، میتسوبیشی، لاکهید فیلیپس و دیگران در این حوزه ایفا میکنند کامل نخواهد بود."

شرکت‌های فراملیتی که گاهی با دولتهای خود همکاری میکنند و زمانی از آنها استفاده مینمایند، گاهی سیاستهای آنها را اجرا میکنند و در مواردی آنها را به اجرای سیاستهای خود وام میدارند، نه کاملا خوب هستند و نه کاملا بد. اما از آنجا که میتوانند در آن واحد میلیاردها دلار پول را از کشوری خارج کنند و یا بالعکس به آن باز گردانند، و همچنین از آنجا که میتوانند تکنولوژی را گسترش دهند و با سرعت تصمیم بگیرند و عمل کنند، غالباً بر حکومت‌های ملی ضربه وارد آورده‌اند و از آنها پیشی گرفته‌اند.

هیواسفستسون مطالعاتی روی تاثیر شرکت‌های ملیتی بر دولت ملی انجام داده و در گزارش د مینویسد "تنها سؤال و یا حتی اساسترین مسئله این نیست که آیا کمیته‌های بین‌المللی میتوانند قوانین و مقررات داخلی کشور را بسازند یا گنازند. بلکه مسئله این است که کل چارچوب تفکر و عمل ما بر اساس موم دولت ملی دارای حاکمیت مقرر شکل گرفته است. در حالیکه شرکت‌های بین‌المللی این مفهوم را بر اعتبار ساخته‌اند."

از نقطه نظر نظام قدرت جهانی و جسد شرکت‌های فراملیتی بزرگ نه تنها نقش دولت ملی را تقویت نکرده است، بلکه آنرا تضعیف هم نموده است. آنها دقیقاً در زمانیکه فشارهای کریز از مرکز که از پایین بر آن وارد می‌آیند آنرا در معرض از هم پاشیدگی و اضمحلال قرار دادند.

پدیدار شدن "شبه شبکه تی" یا شبکه فراملیتی

شرکت‌های فراملیتی اگرچه مشهورترین نیروهای حاضر در صحنه جهانی هستند اما تنها نیروهای فراملیتی شمار نبروند. برای مثال ما شاهد گسترش روزافزون اتحادیه صنفی فراملیتی هستیم که بازتاب طبیعی گسترش شرکت‌هاست. همچنین شاهد رشد جنبشهای مذهبی و فرهنگی و قومی هستیم که از مرزهای ملی گذشتند و یکدیگر پیوند میخورند.

جنبش ضد هسته‌ای را می‌بینیم که در اروپا گروه‌های معتزنی را از چندین کشور در یک تظاهرات کرد هم می‌آورد و نیز ظهور گروه‌های

سیاسی فراملیتی را شاهدیم. از این جهت است که دمکرات مسیحیها و سوسیالیست‌های یک از تشکیل "احزاب اروپایی" سخن میگویند که نامنه فعالیت آنها از يك کشور واحد فراتر می‌رود و این جنبشی است که ایجاد پارلمان اروپایی آنرا تسریع کرده است.

در حال حاضر همگام با این حرکتها، موسسات غیر دولتی فراملیتی همه سرعت گسترش می‌یابند. این گروهها بهر کاری دست میزنند: از تعلیم و تربیت تا اکتشافات اقیانوسی، از ورزش تا علوم، از باغبانی تا کک به مصیبت زدگان قاجعه‌ها. ترکیب آنها متنوع است و از "کنفدراسیون فوتبال اقیانوسیه" یا "فدراسیون دندان شناسی آمریکایی لاتین" تا صلیب سرخ جهانی، "فدراسیون بین المللی موسسات بازرگانی کوچک و متوسط" و "فدراسیون بین‌المللی زنان حقوقدان" را در بر میگیرد. در مجموع این سازمانها یا فدراسیونهای "جنتری" یا "حفاظتی" را در بسیاری کشورها میلیونها عضو و دهها هزار شعبه دارند، این موسسات بازتابی از هر گونه گرایش قابل تصور به امور سیاسی یا عدم آن هستند.

در سال ۱۹۶۲ در سراسر دنیا ۲۰۰ سازمان از این قبیل وجود داشت. در اواسط دهه ۱۹۷۰ تعداد آنان دو برابر شده و به ۲۰۰۰ افزایش یافت. انتظار می‌رود که تا سال ۱۹۸۵ این رقم به مرز ۳۰۰۰ تا ۴۰۰۰ افزایش یابد. عبارتی دیگر بطور متوسط هر سه روز يك سازمان جدید اضافه میشود.

اگر سازمان ملل را يك "سازمان جهانی" بدانیم این گروه‌های غیر رسمی در واقع "دومین سازمان جهانی" را تشکیل میدهند. اعتبار جمعی آنها در سال ۱۹۷۵ کلا به ۱۷/۵ میلیارد دلار رسید اما این فقط بخش کوچکی از منابعی است که واحدهای وابسته آنان در اختیار دارند. این سازمانها "انجمن صنفی" خاصی خود را دارند. برای مثال "اتحادیه انجمنهای بین‌المللی در بروکسل" را میتوان نام برد. این اتحادیهها بطور عمودی بهم متصل میشوند. دفاتر محلی، ناحیه‌ای، ملی و دیگر گروهها با یکدیگر در ارتباط بوده و زیر چتر سازمان فراملیتی قرار میگیرند و نیز بطور افقی از طریق يك شبکه متراکم کسرسویمها، گروه‌های کار، کمیته‌های بین سازمانی و نیروهای ضربت به یکدیگر مربوط میشوند.

این پیوندهای فراملیتی آنچنان محکم است که طبق مطالعاتی که اتحادیه انجمنهای بین المللی انجام داده است در سال ۱۹۷۷ بطور تقریبی ۵۲۰۰۷۵ نوع رابطه و پیوندهای متقابل قابل تشخیص و بهم پیوسته بین ۱۰۸۵۷ گروه از این قبیل وجود داشته است. و این رقم

بسرعت رو به افزایش است. در واقع در طی هزاران جلسه، کنفرانس و سمپوزیومهای فراملیتی اعضا این گروه‌های مختلف با یکدیگر تماس برقرار مینمایند. هر چند این شبکه فراملیتی سرعت رو به رشد (یا شبکه تی) هنوز نسبتاً عقیمانه است، مهذا به نظام جهانی رو به گسترش موج سوم بعد از نازهای میخشد، ولی حتی این نیز تصویر را کامل نمیکند.

از آنجا که دولتهای ملی مجبورند خودموسسات مافوق ملی ایجاد کنند، نقش دولت ملی باز هم بیشتر تضعیف میگردد. دولتهای ملی برای حفظ حاکمیت و آزادی عمل خود تا آنجا که در توان دارند مبارزه میکنند. اما آنان کام بگام بسوی پذیرش محدودیتهای جدید در آزادی عملشان سوق داده میشوند.

برای مثال کشورهای اروپایی به آگاه اما بطور اجتناب ناپذیری مجبور شده‌اند به ایجاد بازار مشترک و پارلمان اروپایی و نظام پولسی اروپایی و موسسات تخصصی نظیر "سرن" (سازمان اروپایی پژوهشهای هسته‌ای) آن در دهند. ریچارد برک، واسطه مالیاتی بازار مشترک، کشورهای عضو را برای تغییر سیاستهای مالی داخلی در فشار میگذارد. سیاستهای کشاورزی صنعتی که یکبار در لندن و پاریس تدوین شدند، در بروکسل مجدداً

مورد کنکاش قرار میگیرند. اعضا پارلمان اروپایی علیرغم مخالفت دولتهای متبوع خود، توانستند ۸۴۰ میلیون دلار به بودجه جامعه اقتصادی اروپا بیفزایند.

شاید بازار مشترک بهترین نمونه انتقال نیروی ثقل قدرت بیک موسسه مافوق ملی باشد. اما تنها نمونه نیست. می‌بینیم که چطور سازمانهای بین-حکومتی از این قبیل یا بعبارتی گروه، یا شرکت‌هایی متشکل از سه یا چند کشور بسرعت گسترش پیدا میکنند. آنان طیفی از سازمان جهانی هواشناسی، و موسسه بین‌المللی انرژی اتمی تا سازمان بین‌المللی قهوه یا انجمن بازرگانی آزاد آمریکای لاتین را در بر میگیرند. و نیازی به سخن گفتن از اوپک نیست. امروزه وجود این موسسات برای هماهنگ کردن کار حمل و نقل جهانی، ارتباطات جهانی، حتی ثبت اختراعات و آنها زمینه دیگر از برون تا گانجو ضروری است. و تعداد چنین سازمانهای بین حکومتی دو برابر شده است، یعنی از ۱۲۹ سازمان در سال ۱۹۶۰ به ۲۶۲ سازمان در سال ۱۹۷۷ افزایش یافته است. از طریق این سازمانهاست که دولت ملی تلاش دارد با مسائلی وسیعتر از مسائل ملکتی مقابله کند و در عین حال در سطح ملی حداکثر آزادی را در تصمیم گیری حفظ نماید. با اینهمه، با تقویتی حق تصمیم گیری بیشتر به این موسسات فراملیتی، بتدریج نقطه ثقل قدرت تغییر پیدا میکند.

از ظهور شرکت فراملیتی گرفته تا افزایش انفجار آمیز موسسات فراملیتی و بوجود آمدن سازمانهای بین حکومتی همه يك رشته حرکت‌های همسو را تشکیل میدهند. دولتها روز بروز بیشتر استقلال عمل خود را از دست میدهند و از اقتدار و حاکمیت آنان کاسته میشود.

آگاهی سیاره‌ای

تحلیل رفتن قدرت دولت ملی نشانگر ظهور نظام جدید اقتصاد جهانی است که از هجوم موج سوم به این طرف آغاز شده است. دولتهای ملی قالبهای سیاسی متناسب با اقتصادهای ملی بشمار میرفتند. امروزه این قالبها نه تنها شکاف برداشته‌اند، بلکه با پشت سر گذاشتن مرحله اعتدالی خود، دیگر کارساز نیستند. اول اینکه در درون آنها اقتصادهای ناحیه‌ای و استانی چنان رشد کرده‌اند که هر يك خود به حد اقتصاد ملی رسیده‌اند، دوم اینکه حجم اقتصاد جهانی که خود باعث ایجاد آن شدند، افزایش انفجار آمیزی داشته و اشکال جدید عجیب و غریبی نیز بخود گرفته است. از اینجاست که اقتصاد جهانی جدید تحت سلطه شرکت‌های عظیم فراملیتی قرار گرفته است. بانکداری و سیستمهای مالی گسترش یافته‌ای که بسرعت الکترونیک کار میکند، در خدمت این نظام اقتصادی است. این نظام، پول و اعتباری دارد که هیچ کشوری قادر به کنترل آن نیست. همچنین این نظام با پولهای فراملیتی کار میکند. صرفاً يك "پول جهانی واحد" بلکه انواعی از پولها، یا مافوق پولهایی که هرگز هرگز یکبار بر قدرت خرید پولهای رایج ملی یا کالاها استوار است. این نظام بعلافت تعارض در سطح جهانی بین عرضه‌کنندگان منابع و مصرف کنندگان در حال از هم گسستگی است. این نظام در اثر وام‌های پرنوسان در مقیاسی بیسابقه دچار آشفتگی و سردرگمی شده است. این اقتصاد مخلطی است که در آن موسسات بازرگانی سرمایه‌داری خصوصی و موسسات بازرگانی دولتی سوسیالیست دوش بدوش هم فعالیت و کار میکنند. ایندولوزی این نظام نه مبتنی بر فلسفه تجارت آزاد است و نه بر مارکسیسم بلکه نوعی جهانگرایی است. اینکه ملی گرایی از اعتبار افتاده است.

درست بهمان ترتیب که موج دوم قشر محدودی بوجود آورد که منافع وسیعتر از سطح محلی داشتند و همین منبای شد برای ایندولوزیهای ملی گرایی، موج سوم نیز گروه‌هایی با منافع فراتر از منافع ملی بوجود آورد. این گروهها بنوبه خود منبای برای ایندولوزی جهانگرایی که گاهی "آگاهی

IRAQI NATIONAL TURKMAN PARTY
IRAK MİLLİ TÜRKMEN PARTİSİ
الحزب الوطني التركماني العراقي

حزب ملی ترکمن عراق

DÜNYA KAMUOYUNA DUYURU

Irakta yaşamakta olan Türkmenler olarak 11.11.1988'de kurmuş olduğumuz Irak Milli Türkmen Partisi bu güne kadar çalışmalarını esaslı ve kapsalı olarak sürdürmektedir.

Bugünden itibaren Irak'ta Türkmenler olarak muhalefetsizlik eğilimiyle yaşamaya başladık. Bu eğilimimiz Türkiye ve Dünya kamuoyuna duyuruyoruz. Bu eğilimimiz Türkiye ve Dünya kamuoyuna duyuruyoruz. Bu eğilimimiz Türkiye ve Dünya kamuoyuna duyuruyoruz.

Bugün Irakta yaşamakta olan tüm insanları can ve malına değerli bir insanlık olarak görüyoruz. Bu insanlık değerini korumak ve geliştirmek için çalışıyoruz.

Irak insanları için en büyük ve özgürleşmeyle dayalı demokrasiyi benimsemiş bir insanlık olarak görüyoruz. Bu insanlık değerini korumak ve geliştirmek için çalışıyoruz.

Partimizin ana ilke ve prensipleri:

- 1. Irakta din ve inanç farkı gözlemeyen, insan haklarına saygılı bir yasa düzeni gerçekleştirilmelidir.
2. Irakta eşitlik, insanlık ve demokrasiyi destekleyen bir yasa düzeni gerçekleştirilmelidir.
3. Yeni Irak yönetiminde nüfus oranlarına göre temsil edilmek ve bu haklarımızın anayasal güvence altına alınması.
4. Kültürümüzün ve dilimizin korunması ve geliştirilmesi.
5. Azınlıkların Irak'taki etnik çoğunluk alanlarına yapılan nüfus kaydedilmesi ve yerleşime politikasına son verilmelidir.
6. Bugünkü yönetimin tarafından getirilen hukukların gereksiz yarıldığını düşünen tüm Iraklı Türkmenlerin bir araya gelerek bu yasa düzenini desteklemesi.

Konularca olan yeni Irak Devletinin ilk amacının insanları en doğal vatanlarında yaşatmak ve onların can ve mal güvenliği her hangi bir şekilde tehlikeye girmesini önlemektir. Kendi vatanlarının can ve mal güvenliği için çalışıyoruz.

Muhallif grupların böylece azlık yok edilmeyi önlemek için çalışıyoruz. Bizim için en büyük sorun can ve mal kaybıyla büyük acılar yaşandıktan sonra Irakta insanlık ve demokrasiyi destekleyen bir insanlık olarak görüyoruz.

Iraklıların yaşamalarını destekleyen bir insanlık olarak görüyoruz. Bu insanlık değerini korumak ve geliştirmek için çalışıyoruz.

Ülkemizin içinde bulunduğu bu acı günden başlayarak özgürleşmeyle dayalı demokrasiyi destekleyen bir insanlık olarak görüyoruz.

Demokratik ve Özgür bir Irak için
IRAK MİLLİ TÜRKMEN PARTİSİ

اغلایه اعلام موجودیت
حزب ملی مردم ترکمن در سال ۱۹۸۸ تشکیل گردید. و در طی این مدت فعالیت غیر علنی داشت. ما ترکمنها از امروز مخالفت خود را بطور صریح اعلام کرده و تشکیل حزب ترکمن عراق را به ترکها و کلیه انسانهای دنیا اعلام میداریم. خلق دو میلیونی ترکمن در شرایط سخت و دشوار و تحت ستم جبارانه حکومت مرکزی قرار داشته و دارد، ما علییرغم درک این وضعیت سنگین نتوانستیم اعلام موجودیت خود را تاکنون بطور آشکار اعلام نمائیم.

با آگاهی از این امر که بدون مبارزه، دموکراسی بدست نمیآید و بدون دموکراسی، صلح و آسایش تأمین نمیشود، در صدد پاسخ به این ضرورت، به اعلام موجودیت علنی اقدام نمودیم. دلیل دیگر اعلام موجودیت ما، فشار فزاینده بر مردم ترکمن عراق است که هرگاه این روند تداوم یابد نمیتواند منجر به اضحلال و حل شدن خلق ترکمن گردد.

امروز زندگی، جان و مال همه مردم عراق بخاطر جاه طلبی های یک نفر لگنمال میشود. تنها راه رهایی از این وضعیت فلاکتناز و فاجعه آفرین، مبارزه برای آزادی و دموکراسی و برکنسار ساختن حکومت حاکم میباشد.

مردم عراق خواهان برابر حقوقی، آزادی و برقراری سیستمی دموکراتیک در کشور میباشد. ما مردم عراق را دعوت میکنیم که از حکومت پושالی فعلی که تنها تکیه گاهش منابع و ثروت زیرزمینی کشور است، سلب اعتماد کرده و برای استقرار رژیم دموکراتیک و انسانی تلاش نمایند.

اهداف مردم حزب ما:

۱- ایجاد سیستمی که در آن برابر حقوقی تمام انسانها بدون در نظر داشت دین، زبان، سلسله تأمین گردد.

۲- تنظیم قانونی جهت اداره دموکراتیک کشور

۳- در دولت جدید عراق ما باید نسبت به تعداد جمعیت نماینده داشته باشیم. و این حق باید در قانون اساسی گنجانده شود.

۴- فرهنگ، حقوق و آزادی ترکمنها در قانون اساسی باید تضمین گردد.

۵- سیاست اسمیلاسیون و حل کردن اقلیتهای ملی باید متوقف گردد.

۶- آزادی کلیه تبعیدیان و زندانیان دربند ترکمن نخستین وظیفه حکومت آتی تضمین امنیت جان و مال شهروندان کشور بدون در نظر داشتن منافع گروه خاصی میباشد. دولتی که نتواند امنیت جان و دارائی مردم خود را پاسداری کند، نمیتواند

چرا از گذشته

نیست. ملتی نمیتواند شوونیست باشد. این رژیم های حاکم بودند و هستند که سیاستهای شوونیستی را پیش برده و ترویج میکنند، ولی بهرحال این ترویج تأثیر خود را در بین فارس زبانان بهراره داشت و بعضی مواقع عمل نیز میکرد و میکند.

مسئله دیگری که در این رابطه قابل اشاره است، ستم مذهبی است که بخصوص توسط رژیم مذهبی حاکم بر ملیتهای سنی مذهب اعمال میگردد. این واقعیتی است، اما بنظر من این قضیه برخلاف ادعای حمید در مقاله ای منتشر شده در تازه یول شماره ۹ میباشد که میگوید "در دوره اخیر این تضادها (تضادهای مذهبی) با تضادهای ملیتها نیز در هم آمیخته و حتی امروز بر آن سایه افکنده است." این ادعا کاملاً برخلاف واقعیت است. بطور نمونه در میان ملت ما تا آنجایی که من اطلاع دارم، این مسئله در هیچ دورهای در جنبش ملی ما، دیگر خواستههای ملی را تحت الشعاع قرار نداده است، اگر چه یکی از اشکال استعجابی است که اعمال میگردد و در حال حاضر نیز اکثریت رهبران مذهبی ترکمن در ارتباط هماغانه و در همکاری تنگتنگی با آخوندهای شیعه مذهب رژیم اسلامی قرار دارند. این ادعای دوستان حمید بدون اشاره به دوره و مورد مشخص شاید نشانگر کم اطلاعی از وضعیت و مسائل مطرح در گذشته و حال جنبش ملی ملت ما باشد.

از منافع خلقهای دیگر دفاع نماید.

اکنون سرنگونی حکومت سرکوبگر فعلی نه تنها وظیفه ابوزیسیون داخلی بلکه به مسئلتهای بین المللی تبدیل شده است. بعد از تحمل اینهمه فلاکت و رنجبار، عدم روی کار آمدن دولتی جدید و دموکراتیک به ضرر بشریت است.

مردم عراق که تحت شرایط فوق العاده دشوار بسر میبرند، از مردم سراسر دنیا انتظار همبستگی و همیاری دارند. ما از این روزهای تلخ و خونین سرزمینمان شروع میکنیم تا باشد در شرایط

در قسمت آخر این نوشته، به مسئله دیگری اشاره میکنم که به شکلهای گوناگون روی آن بحث میکردیم.

این حق طبیعی هر ملتی است که شیوه زندگی و چونگی انامه حیات و بطور کلی سرنوشت خود را خود تعیین کند. همانطور که گفتیم احترام به این حق، و برسمیت شناختن آن یکی از معیارهای اصلی دموکرات بودن در رابطه با جنبشهای ملیتهای مختلف است. باید که اتحاد و همکاری ملیتهای مختلف ایران کاملاً داوطلبانه و آزاد باشد. باید که همه برابر حقوق باشند و کاملاً برابر حقوق با هم دیگر، از جنبه های مختلف همکاری و روابط داشته باشند. در کنار این مسئله به مسئله دیگری نیز باید نگریم که ملیتهای واحدی در اثر سیاستهای استعماری بین دول مختلف تقسیم شدند و اینگونه ملیتهای تقسیم شده در اکثر این کشورها تحت سلطه یک ملت دیگر قرار دارند. این حق طبیعی این ملیتهاست که وحدت و یگانگی دیرین خود را طلب بکنند. مرزهای استعماری را کشته شدن و ریختن خون فرزندان این ملیتها بوجود آمدند.

صرفاً تأکید روی اینکه "مرزهای سیاسی موجود کشورها تقریباً از میان خون و آتش پدید آمدند" (مقاله مسئله ملی و دموکراسی - تازه یول ۹، حمید) هیچ چیزی را تغییر نمیدهد. باید مشخص شود که این خون از کدام یکی و آتش از طرف کدام

یکی بوده است. این ملیتهای منتقم شده هیچوقت خواستار این مرزها نبودند. با آتش نیروهای استعماری و با قیمت خون این ملیتها این مرزها را کشیدند. البته شاید هنوز بحث روی این قضیه مقداری زود و نارس باشد. البته در اینجا مسئله دیگری لازم به اشاره است که دوستان حمید در آن مقاله با طرح بازیابی یگانگی ملیتهای تقسیم شده، به مسئله عراق و کویت و جنگ خلیج فارس اشاره کرده و گفته که این امر مستقیماً به موضوع مورد بحث مربوط است. بنظر من این، اصلاً به این قضیه مربوط نیست. این قاطعی کردن و انحراف قضیه است. اولاً که در اینجا یگانگی مطرح نبود، بلکه عراق کویت را اشغال نظامی کرد و یا اینکه بر آن ادعای ارضی داشت. در ثانی مسئله یگانگی ملیتها داوطلبانه صورت میپذیرد که نمونههای آن یمن و آلمان میباشد.

البته در این موارد نیز در هر بخش دولت و حکومتی وجود داشت و این دولتها و حکومتها نیز با این اتحادها موافق بودند. اما بخش مهم این بازیابی که مسئله انگیز است و خواهد بود یگانگی ملیتهایی است که حاکم نیستند و در موضع اقلیت بسر میبرند که نمونه مشخص آن ترکمنها و کردها میباشد. این خود یک بحث مفصلی میطلبید که بعداً باید به آن پرداخت و باید نیز پرداخته شود.

از منافع خلقهای دیگر دفاع نماید.

اکنون سرنگونی حکومت سرکوبگر فعلی نه تنها وظیفه ابوزیسیون داخلی بلکه به مسئلتهای بین المللی تبدیل شده است. بعد از تحمل اینهمه فلاکت و رنجبار، عدم روی کار آمدن دولتی جدید و دموکراتیک به ضرر بشریت است.

مردم عراق که تحت شرایط فوق العاده دشوار بسر میبرند، از مردم سراسر دنیا انتظار همبستگی و همیاری دارند. ما از این روزهای تلخ و خونین سرزمینمان شروع میکنیم تا باشد در شرایط

در قسمت آخر این نوشته، به مسئله دیگری اشاره میکنم که به شکلهای گوناگون روی آن بحث میکردیم.

این حق طبیعی هر ملتی است که شیوه زندگی و چونگی انامه حیات و بطور کلی سرنوشت خود را خود تعیین کند. همانطور که گفتیم احترام به این حق، و برسمیت شناختن آن یکی از معیارهای اصلی دموکرات بودن در رابطه با جنبشهای ملیتهای مختلف است. باید که اتحاد و همکاری ملیتهای مختلف ایران کاملاً داوطلبانه و آزاد باشد. باید که همه برابر حقوق باشند و کاملاً برابر حقوق با هم دیگر، از جنبه های مختلف همکاری و روابط داشته باشند. در کنار این مسئله به مسئله دیگری نیز باید نگریم که ملیتهای واحدی در اثر سیاستهای استعماری بین دول مختلف تقسیم شدند و اینگونه ملیتهای تقسیم شده در اکثر این کشورها تحت سلطه یک ملت دیگر قرار دارند. این حق طبیعی این ملیتهاست که وحدت و یگانگی دیرین خود را طلب بکنند. مرزهای استعماری را کشته شدن و ریختن خون فرزندان این ملیتها بوجود آمدند.

صرفاً تأکید روی اینکه "مرزهای سیاسی موجود کشورها تقریباً از میان خون و آتش پدید آمدند" (مقاله مسئله ملی و دموکراسی - تازه یول ۹، حمید) هیچ چیزی را تغییر نمیدهد. باید مشخص شود که این خون از کدام یکی و آتش از طرف کدام

یکی بوده است. این ملیتهای منتقم شده هیچوقت خواستار این مرزها نبودند. با آتش نیروهای استعماری و با قیمت خون این ملیتها این مرزها را کشیدند. البته شاید هنوز بحث روی این قضیه مقداری زود و نارس باشد. البته در اینجا مسئله دیگری لازم به اشاره است که دوستان حمید در آن مقاله با طرح بازیابی یگانگی ملیتهای تقسیم شده، به مسئله عراق و کویت و جنگ خلیج فارس اشاره کرده و گفته که این امر مستقیماً به موضوع مورد بحث مربوط است. بنظر من این، اصلاً به این قضیه مربوط نیست. این قاطعی کردن و انحراف قضیه است. اولاً که در اینجا یگانگی مطرح نبود، بلکه عراق کویت را اشغال نظامی کرد و یا اینکه بر آن ادعای ارضی داشت. در ثانی مسئله یگانگی ملیتها داوطلبانه صورت میپذیرد که نمونههای آن یمن و آلمان میباشد.

البته در این موارد نیز در هر بخش دولت و حکومتی وجود داشت و این دولتها و حکومتها نیز با این اتحادها موافق بودند. اما بخش مهم این بازیابی که مسئله انگیز است و خواهد بود یگانگی ملیتهایی است که حاکم نیستند و در موضع اقلیت بسر میبرند که نمونه مشخص آن ترکمنها و کردها میباشد. این خود یک بحث مفصلی میطلبید که بعداً باید به آن پرداخت و باید نیز پرداخته شود.

دموکراتیک دردهای خود را التیام بخشیم، و در این راه همه انسانها را به اتحاد فرا میخوانیم. برقرار باد عراق آزاد و دموکراتیک

حزب ملی ترکمن عراق

یکی بوده است. این ملیتهای منتقم شده هیچوقت خواستار این مرزها نبودند. با آتش نیروهای استعماری و با قیمت خون این ملیتها این مرزها را کشیدند. البته شاید هنوز بحث روی این قضیه مقداری زود و نارس باشد. البته در اینجا مسئله دیگری لازم به اشاره است که دوستان حمید در آن مقاله با طرح بازیابی یگانگی ملیتهای تقسیم شده، به مسئله عراق و کویت و جنگ خلیج فارس اشاره کرده و گفته که این امر مستقیماً به موضوع مورد بحث مربوط است. بنظر من این، اصلاً به این قضیه مربوط نیست. این قاطعی کردن و انحراف قضیه است. اولاً که در اینجا یگانگی مطرح نبود، بلکه عراق کویت را اشغال نظامی کرد و یا اینکه بر آن ادعای ارضی داشت. در ثانی مسئله یگانگی ملیتها داوطلبانه صورت میپذیرد که نمونههای آن یمن و آلمان میباشد.

نامه‌های خوانندگان

دوستان گرامی در نشریه تازه یول سلامهای گرم ما را ببینید. مدتی است که در صد خواندن نشریه تازه شما هستیم. اما نمی‌دانستیم که چطور بیدایتان کنیم. در هر حال یکی از دوستان گانا نا لطف کردند و آدرس را فرستادند که امیدواریم هم صحیح باشد. لطفا شماره آخر نشریه خود را برایم بفرستید که بتوانیم آبونمان شویم. دستهای شما را به گرمی می‌فشاریم و موفق باشید. **خمد از آمریکا**

نشریه محترم تازه یول با سلام یادداشت ضمیمه را به منظور پاسخگویی به مقاله "قصه زن ترکمن" نوشته "سارا" در ۴

برگ تنظیم و به پیوست تقدیم میدارم. امیدوارم جهت اطلاع و آگاهی خوانندگان در اولی فرصت چاپ و منتشر گردد. با احترام دردی پور

آقای دردی پور! مقاله مشابهی نظیر مقاله ارسالی شما و حتی مفصلتر از آن که در نقد "قصه زن ترکمن" بود در شماره ۹ نشریه درج گردیده است. حتی الامکان سعی نمائید که موضوعات و مطالب تازه‌تر و غیر تکراری برای نشریه بفرستید. از همکاری شما متشکریم. به همکاری خود با ما ادامه دهید.

.....

خواننده عزیز چکیدم!

مطلب ارسالی شما با عنوان "درد ملی کوچک" با مقاله نویسان تازه یول "بدمستان رسید" در انتظار نظرات و مطالب جدیدتر شما هستیم. از همکاری شما متشکریم.

توضیح - شماره صندوق پستی نشریه تازه یول از این شماره به بعد بجای ۲۲۷ به ۲۱۷ تغییر یافت، لذا کلیه خوانندگان و دوستانی که نامه و مطلب برای ما ارسال میدارند به این تغییر توجه نمایند. آدرس کامل در صفحه آخر نشریه موجود است.

آورده، آنها سرعت شهدا و مجروحان باغ ملی را جمع آوری کرده، نیروهای رزمنده و پیشگام آنها از هر کجا شده اسلحه تهیه نموده به مقابله مسلحانه با متجاوزین میپردازند. آه، از کجای درد خلقمان بنویسم. از دست رفتن "آرقا" ضربه بزرگی بر جنبش بود. قربان شفیقی (آرقا) برای تدارک نیرو به غرب ترکمن صحرا رفته بود، در حین بازگشت بعثت نشین صدای ایست نهبانان راه آق غالا- گنبد که در دست ترکمنها بود، با تفنگ ساچمهای شیدنازخی شده، سپس در بیارستان بشهدات میرسد.

جلیل مانند شیر خشمگین در سنگر پشت آموزش و پرورش علیه متجاوزین می‌جنگید. همنگر وی فریاد میزد: آخ، جلیل مواظب باش. دشمن ژ-۳ را روی مسلسل گذاشته، در حالیکه ما فقط روی تک تیر شلیک میکنیم" جلیل گوله کم آورده بود. میخواست از سنگر بغلی خشاب گوله را بردارد که گلوله‌ای به وی اصابت میکند و زخمی میشود و پی از آن بدست دشمن با اسارت در میآید. از انجا که وی را بعنوان یکی از عناصر فعال بنتر ترکمن شناسائی کرده بودند وی را آنچنان به رگبار مسلسل می‌بندند که بعد از تحویل جسدش خانواده وی هم قادر به شناسائی جلیل نبودند.

پدر جلیل از فرهنگیان پرسابقه و زحمتکش ترکمن بود و همه با احترام از خدمات آقایی عزیزی یاد میکنند. از اینکه نهالی را که کاشته بود در راه آرمان بزرگ خلقمان نثار کرد. بین روزهای ۱۴-۷ سراسر ترکمن محسرا موج وحدت خلقمان بود. از ماهیگیران حاشیه خزر تا کلیداغ و جرجلان کنکهای مردمی همیشه جبهه جنگ در گنبد میرسد. از همه جا اعلام آمادگی برای دفاع مقدس میکردند. من هرگز این قدرت بزرگ وحدت خلقمان را فراموش نخواهم کرد.

۶۰ و طوفان ظاهرا فروکش کرده بود. تقریباً ۵۰ نفر از فرزندان راستین خلقمان به شهادت رسیده و تعداد زیادی مجروح شده بودند. وقتی عکس شهدا را در نشریه "بیر لمشیک" که تنها دو شماره از آن در بندر ترکمن منتشر شد مشاهده کردم، باز هم غرور وحدت را بیشتر جسم کردم. باایرام بی بی ملتی و بچه شیرخوارهاش صفر گل خالدرانه، این دختران و زنان جان‌بیر کف نهاده خلقمان زبونی دشمن را مجسم میکرد.

جلیل و آرقا همچون ستارهای درخشان بر شب ظلمانی خلقمان تابیدند و نوید فردای روشنی را بارمغان آوردند. عکس طایچه داده برومند را که با همان یلخندی که سر کلاسی داشت، متین نشسته بود. طایچه داده از معلمهای قدیمی ترکمن صحرا را نخستین بار در سر کلاسی در قرقسی دیدم. همیشه میگفت، دروغگو دشمن خدایت، نگذارید کسی مال شما را بزور بردارد. طایچه داده در جهت ایفای مقام حقیقی معلم در کنار شهدای خلقمان چه با غرور و زینا مینمود.

باز هم بیشتر به عکس شهدا نگریستم. از طلبه روستائی گرفته تا معلم شهری، از دهقان روستائی تا مهندس، همگی درست در دست هم برای یک هدف مقدس جنگیدند و جان پاکشان را نثار خلقشان کردند.

حکایت دردها... [تورکمنلی] اثرات

داده بود. قسمت اعظم شهدای خلق کرد در بانه سردشت، و نطقه از فرقی سرشان گوله خورده بود. امام جمعه وقت نطقه آخوند مرتجع حسینی با وقاحت تمام فریاد میزد "نوک مگسک، پیشانی تجزیه طلب" یعنی تفنگها را بسوی خلق کرد که گویا قصد تجزیه ایران را دارند، نشانه روند. این یورش خونین حکایت از صدای پای فاشیزم میکرد و هشدار روزهای سختی برای انقلابیون و خلقهای تحت ستم بود.

در این روزها از سوی "شورای انقلاب اسلامی" طرحی تحت عنوان "حکومت اسلامی، آری یا نه" مطرح شده و قرار میکنند که در روز ۲۲ فروردینماه ۵۸ طی فرآیندی از مردم نظرخواهی کنند. کانون فرهنگی و سیاسی خلق ترکمن طوسی اعلامیای در سوم فروردینماه ۵۸ از ترکمنها میخواهد که در روز ششم فروردینماه روز سمنه بااجتماع خویش در باغ ملی گنبد قابوس نسبت به قتل عام خلق کرد اعتراض نمایند. ضمنا در این اعلامیه نسبت به نامفهوم بودن حکومت اسلامی و اینکه ابتدا مجلس موسسان تشکیل شود، مفاد قانون اساسی معلوم شود، حقوق اقلیتها معلوم گردد، آنگاه باید به فرآیند عمومی گذارد و بدین ترتیب ترکمنها فرآیندوم آری یا نه تعمیلی را بایکوت میکنند.

روز یکشنبه پنجم فروردینماه پاسداران شهر گنبد قابوس سیگار فروش ترکمنی را با تهاجم گرانروشی بازداشت میکنند. ترکمنها خواستار استرداد آزادی وی میشوند. پاسداران با وقاحت تمام بسوی مردم شلیک میکنند که در نتیجه آن جوان دیگری بنام "اراز محمد دردی پور" بشهدات میرسد. مسردم خشمگین بسوی کانون، این مظهر قدرت و اراده خلق رفته و در مقابل آن اجتماع میکنند و عدهای دیگر در مقابل شهربانی. بالاخره فردای آن روز با اصرار ترکمنها، حکومت جسد شهید را تحویل میدهد در تشییع جنازه این شهید ۸-۷ هزار نفر شرکت کرده، جسد را به شهر بندر ترکمن زادگاه شهید منتقل میکنند.

روز ششم فروردینماه ۵۸، ساعت ۲/۵ بعند ازظهر، باغ ملی گنبد قابوس از جمعیت موج میزد من در عمرم هرگز چنین اجتماع متحد خلقمان را ندیده بودم. راستی اول کمی یکه خوردم، از اینبه قدرت و اراده، ولی بتدریج موج غرور و شکوه و عظمت خلقمان مرا بوجد آورد. سخنران از بلندگو از کشتار مردم بیگناه سنجح صحبت میکرد و شعارهای جمعیت از وحدت و همبستگی بیسن خلقهای تحت ستم حاکی بود.

بدمستور نوروزی سؤال کمیته امام خمینی گنبد قابوس یورث و اینخار وحشیانه نقابداران مسلح به میتینگ مسالمت آمیز خلقمان آغاز شد. این عمل گستاخانه عوامل حکومتی خلقمان را به هیجان

..... هاجار دایزا دوان دوان خود را بهماشین جمع آوری مواد غذائی رساند. در حالیکه ازسفرهای دو کرده نان ترکمنی گرم در میآورد، به بچه ها داد و گفت "بگیر پسر، خندا که پیروز بشید، و دشمن را از سرزمین پدریمان بیرون کنید. کاری کنید که دیگر زالوصفتها به ترکمن صحرا برنگردند" یاد روزهایی می‌افتم که تب و تاب روزهای انقلاب، روزهای ۲۲ بهمن، روز شادی خلق و فرار مفتضاحنه عوامل رژیم شاه و فتوالبهایی که عسری خون مردم را می‌کیندند. روزهای تب و تاب تغییر نام بندرشاه به بندر ترکمن، اعلامیههای متعدد کانون فرهنگی و سیاسی خلق ترکمن، "خواستهای خلق ترکمن"، "اعلامیه افسران و درجصهاران ترکمن" اعلامیه شوراهای روستائی و حمایتشان از کانون فرهنگی و سیاسی و جوانانی که شب و روز بدون وقفه و خستگی ناپذیر در ستاد و شوراها در کمیته های دهقانی، امور پزشکی، کمیته فرهنگی، غاراول چلثلق (نگهبانی) مشغول بودند.

هنوز فریادهای دهقانان در گوشم طنین انداز بود که: "یر اکتیچی لمتکی، حاصل زاحمتکش لمتکی" "اوقوو کرکک حاط کرکک تورکمنچه مکتب کرکک" "کیدن برلری غایتارثپ آلماق کرکک" در میان صفوف تظاهرکنندگان صدای رسای جلیل را می‌شنوم که با تمام قدرت فریاد میزد: "کیم نان تاپماز اییماکه؟" و مردم جواب میدادند: "دایخانسلار"

و باز جلیل همچنان می‌خروشد "یا آلا رتسس" "لرتس، آخری خودمختار بولارتس" زمستان سختی بود، سوخت برای گرمای منازل بندرت پیدا میشد و از همه مهتر سهیبه آنوقسه و خورد و خوراک شهر و روستا باندازه کافی نمی‌رسید، تمامی سیستم و ارگانهای اقتصادی و توزیع کالای رژیم قبلی در هم شکسته بود و هنوز طرحی نو هم ریخته نشده بود. در شهر بندر ترکمن در ساختمان شهرداری "شورای انقلابی شهر" مرکب از فرزندان راستین خلق ترکمن تشکیل یافته و با تلاش خستگی ناپذیر در تأمین مایحتاج مسردم کوشش میکردند. آن روزها صیادان از دست جلاندانی چون سروان حامد آسوده شده و باخیال راحت به شغل صیادی مشغول بوده و شورای انقلابی خویش را تحت عنوان "ادریا بالثق چلثلق" تشکیل دادند و این شوراها یکی پس از دیگری از فضای انقلابی متأثر شده، تشکیل می‌یافتند. کانون مهندسين، کانون معلمین، کانون زنان، شورای دانش آموزان، جامعه فرهنگیان و.....

اولین بهار آزادی شرایطی آغاز میشد که هم میهنان کردمان در زیر شدیدترین رگبارهای گلوله رژیم جمهوری اسلامی قرار گرفته بودند. تیمسار سرلشکر قربانی رئیس ستاد ارتش وقت حتی دستور شلیک توسط هلیکوپتر از بالای سر مردم را هم

وظیفه مادر خارج کشور چه میتواند باشد

عبدی

میخواهیم چه کنیم و چگونه پیش برویم؟ ما بعنوان يك نیروی خارج از کشور، بعنوان بخشی از نیروهای روشنفکر ملت ترکمن چه وظیفه و چه رسالتی در جنبش ملتمان داریم؟ این مسئله‌ای است که تاکنون بطور جدی بدان پرداخت نگردیده، البته در حاشیه بحثهای دیگر بدین مسئله نیز ممکن است اشاراتی شده باشد. قوالمل بخش میگویند که ما در راه ایجاد يك تشکیلات ملی و مستقل کوشش میکنیم و بخشی نیز اینرا بطور مشخص حزب ملی میدانند. مسئله این است که این تشکیلات با چه اهدافی و برنامه‌هایی و برای چه امری ساخته میشود؟ با توجه به شرایط و وظایف مشخص باید مضمون فعالیت در خارج معین گردیده و شکل منطبق بر آن را باید بیابیم. بدون مشخص کردن این مضمون، شکل دادن بی معنی و نافرجام خواهد بود.

من در این نوشته سعی میکنم خلاصهای از نظرات خودم را در این رابطه بیان کنم. امیدوارم که با برخورد و ارائه نظرات دیگر دوستان روی این مسئله بتوانیم به پاسخی که تا حدودی مسیر راه آینده را مشخص کند، دسترسی بیابیم.

بسیاری از نیروهای مبارز و روشنفکر ترکمن سالهاست که بنا به علل گوناگون مجبور به مهاجرت گردیده و در خارج از کشور بسر میبرند. این نیروها عمدتاً اواخر ۶۱ یا اوایل ۶۲ از منطقه ترکمن صحرا و یا از ایران خارج شدهاند و بعد از آن این نیروها بطور ارگانیک و منظم در رابطه با وضعیت منطقه نبوده و هرازگاهی توسط این یا آن خبری میرسیده است. ما همچنین در منطقه تشکیلات مستقلی نداشتیم که باقیمانده و ارتباط منظم بین این نیروهای خارج و داخل همچنان پابرجا مانده باشد. این خیل عظیم نیروهای روشنفکر ترکمن که در دوره ستاد نقش فعالی داشتند، بعد از خروج خود و بعد از انحلال عملی سازمان اکثریت در منطقه ترکمن صحرا، عملاً از منطقه و وضعیت کلی آن جدا شدند. خاطرات زنده و تجربیات عملی این نیروها همان سالهای دوره ستاد و سالهای بعد از آن تا ۶۱ مییاشد. واقعیت این است که در این فاصله زمانی

حدوداً ۸ ساله وضعیت اجتماعی - اقتصادی و سیاسی منطقه ترکمن صحرا تغییرات بسیاری کرده است. نیروهای جوان بسیاری پا به عرصه حیات سیاسی - اجتماعی گذاشتهاند. وضعیت اقتصادی مردم در مجموع خرابتر و زندگی مشکلتر گردیده اما با اینحال مردم خود را با شرایط جدید وفق میدهند و شیوههای نوین برای گذراندن زندگی را ابداع میکنند که شاید تصور آن برای نیروهای خارج کشور که مدت زیادی از منطقه بدور هستند مشکل باشد. بارها و بارها از برخی دوستان شنیدم که میگویند "روزبیز اجناس گرانتر و کمیابتر میشود و حقوق کارمندان همان حدود قبلی یا اندکی بیشتر شده است. با این اوضاع چگونه مردم زندگی خود را میگذرانند و زنده میمانند. این واقعا معاست."

در وضعیت سیاسی نیز تغییرات معین رخ داده است. عناصر مزدوری چون "مردگلی" و کمیته خلع سلاح به کار نهاده شدهاند و رژیم سیاست مزدورانهتری در پیش گرفته و از طرفی دیگر مردم آنچنان کشتی و علائقی در رابطه با سیاست ندارند. آن شکست گذشته هنوز نیز سایه سیاحتی را بر روی آذهان مردم افکنده، ولی در مقابل تشکلهای فرهنگی فراوانی شکل گرفته و فعالیتهای فرهنگی بصورت گسترده صورت میگیرد. جنبش بشکل دیگری پیش میرود که شاید این توضیح اوضاع ناکافی و گویا نباشد. بهرحال واقعیت اینست که جنبش بشکل ویژه و با مختصات و شرایط خاصی خود پیش میرود که شاید درک آن برای ما مشکل باشد. آنها خود، خود را سازماندهی

میکند و خود چگونگی پیشبرد شیوههای مبارزه خود را در اشکال گوناگون انتخاب میکنند و این کاملاً منطقی است.

اما شیوه برخورد نیروهای روشنفکر و انقلابی که بنا به علل گوناگون مجبور به خارج نشینی شدهاند، نسبت به جنبش و نیروهای داخل چگونه است و شیوه درست و منطقی این قضیه نیز به چه شکلی میتواند باشد؟

فرهنگ سیاسی سازمانها و احزاب سیاسی که عمدتاً رهبری و اکثر نیروهای آنها در خارج کشور هستند، بطور عموم این بوده و هست که خود را در مقام رهبر تحولات اجتماعی در داخل میدانند. مقالات آنها را که میخوانیم اکثراً خطاب به مردم ایران است. و ملو از "باید" هاست که مردم باید آنها را انجام دهند و هزاران باید دیگر که در مقام فرمانروا و رهبر نسبت به مردم امر میکنند و مردم نیز باید بحرف آنها گوش کنند.

فکر میکنم این نیروهای سیاسی خارج از کشور در این ۸ ساله به تجربه دیدهاند که با این "باید" ها هیچکاری نمیتواند به پیش برود. ولی بقول معروف یا پوست کلفت هستند و یا اینکه هنوز هم در عالم آن دوران انقلاب و چند سال بعد از آن هستند و هنوز نمیخواهند آن پوسته را به کناری بگذارند و یا اینکه با کتبیسا

و مقالاتشان خود را مشغول کرده و غرایز روشنفکری خود را ارضا میکنند. آنها وقتی اوضاع را تحلیل میکنند، در فضای آن دوره سیر میکنند. بر اساس اخبارها و گزارشات رسیدهشان خط مشی مبارزه مردم را تعیین کرده و به آنها دیکته کرده و میخوانند مبارزه آنها را سازماندهی کند. اینها دون کیشوتهای سیاسی دوره معاصر ما هستند.

این فرهنگ سیاسی کم و بیش در بین نیروهای روشنفکر ترکمن نیز دیده میشود و عمل میکند. صحبت از رهبری جنبش در داخل بصورت مخفی و اعزاز نیرو از خارج بداخل میگردد. بنظر من اینها بیشتر در عالم خیال و صحبت و حرفاست تا به عمل، وقتی که پای عمل پیش آید، ایمن دوستان به تجربه خواهند دید که این کارها اگر نه غیر ممکن ولی بهرحال بسیار مشکل بوده و دستاوردی آنچنانی نخواهد داشت.

من روی صحبتیم با دوستان و یاران ترکمن خودم هست که در خارج بسر میبرند. چون خود نیز یکی از آنها و هم سرنوشت با آنها هستیم. در اینجا کاری به سازمانها و احزاب سیاسی دیگر ندارم. آنها وظیفه خود را شاید بهتر بدانند. دوستان! اخیراً چندین مورد فرصتی پیش آمد تا بیشتر از اوضاع و احوال منطقه و ملت خودمان کسب اطلاع کنم. صحبتی که داشتم، نظراتم را که هر چند ناقص بودند، تأیید نمودند. اولاً اوضاع بطوری است که کار مخفی بشکل سابق کارایی خود را از دست داده است. تجربه تاکنون نشان داده که آن چیزی که مورد قبول تودمها و حرکت تودمهای را میتواند برانگیزد، میتواند موثر باشد. کار فرقتی، جریکی و یا مخفی به اشکال دیگر نمیتواند موثر باشند. مردم ترکمن سابقه دو جنگ گذشته را هنوز بیاد دارند و بقول دوستی هنوز هم که هنوز است، عواقب آنرا بدوش میکشند مردم سیاستهای غلط نیروهای سیاسی که رهبری جنبش در ترکمن صحرا را به عهده داشتند، دیدند و ضربات فراوانی نیز متحمل گردیدند. الآن وضعیت طوری است که نیروهای موجود از حرکت های سیاسی به معنای متداول گذشته دوری میگیرند. حال چه رسد به حرکت یا تفنگ. ما تجربه دوران اخیر خود را داریم که چگونه در جنگ اول گنبد تودمهای مردم پشتیبانی کردند و حمایت تودمهای آنها پشتوانه قوی برای پیروزی بود و چگونه در جنگ دوم بر اثر سیاستهای نادرست در برخی عرصهها (فعلاً در این بخش بدان نمیپردازم) پشتیبانی تودمهای نداشتند و فقط به کمک اعضا

و هواداران نزدیک سازمان با جمهوری اسلامی جنگیده شد. ما همه عواقب آنرا دیدیم. اکنون که وضع حتی شباهتی هم به آن دوره ندارد. بنابراین کار مخفی آنچنانی که نیروهایی از خارج بداخل فرستاده شده، آن هسته مخفی انقلاب و جامعه را رهبری کند، نظری بیفایده خواهد بود و آن چند نفر هم که فرستاده شوند، بغیر از مخفی کردن خود در خانههای این و آن و ایجاد زحمت و بخطر انداختن جان خود کاری انجام نخواهند داد. شرایط دیگر آن شرایط دوره بلشویکی نیست. نیروهای مردمی و ضد مردمی تجربیات فراوانی کسب کردهاند. آن شیوههای کهنه دیگر کارساز نیست.

آنهايي که در جامعه خود حضور دارند، مشکلات واقعی موجود را درک کرده و راه حلهاي معقول ارائه دهند. حرکتهاي که اکنون صورت میگیرد، عموماً حالت غنی دارند و بدین خاطر روز بروز گسترش یافته و کارایی بیشتری مییابند. جنبش و مبارزه واقعی در داخل پیش خواهد رفت.

اکنون این سؤال مطرح میشود که چگونه نیروهای ترکمن در خارج از کشور چکاری میتوانند بکنند. در اینجا قبل از پرداختن به این مسئله کاملاً ضروری میدانم که بیک مسئله اشاره کنم. اکثریت نیروهای ترکمن در خارج از کشور نیروهایی هستند که به سهم خود خدمات شایسته‌ای نسبت به جنبش ملی ترکمن انجام دادهاند و هر کدام دارای تجربیات فراوانی در عرصههای گوناگون میباشند. من منظورم بهیچوجه کم ارزش جلوماندن نیروهای روشنفکر و مترقی ترکمن در خارج نیست. بلکه این نیرو باید جایگاه واقعی خود را بیابد. همانطور که قبلاً نیز گفته بودم، ملت ما برای پیشرفت جنبش خود و نائل شدن به آرزوهما و خواستههای خود احتیاج به يك تشکیلات سیاسی ملی و مستقل دارد. این تشکیلات سیاسی ملی و مستقل میتواند و بنظر من باید با توجه به شرایط مشخصی هم در داخل و هم در خارج شکل گیرد. ولی هر کدام دارای شرایط و وظایف مشخصی و جداگانه بوده و هر کدام نیز توسط نیروهایی که در آنجا حضور زنده و فعال دارند شکل گیرد.

شاید اکنون صحبت از يك تشکیلات سیاسی ملی و مستقل در داخل زود باشد و هم اینکه شاید وظیفه ما نباشد، ولی شاید بتوان ایمن تشکیلات ملی و مستقل را در خارج بنا به شرایط مشخص آن از همه جوانب، سریعتر ایجاد نمود. ولی همانطور که گفتیم این تشکیلات ملی و مستقل چه وظایفی میتواند بر عهده داشته باشد؟ طبیعی است که این تشکیلات ملی و مستقل خارج از کشور نمیتواند خود را رهبر جنبش ملت ترکمن در داخل قلمداد نماید. چون در خارج از کشور شکل گرفته و در میان تودمهای مردم ترکمن در ترکمن صحرا حضور زنده و فعال ندارد و از راه تلفن یا نامه و یا از طریق يك یا چند پیک نمیتوان جنبش را رهبری کرد. بنابراین این نیرو میتواند تنها بعنوان پشتیبان جنبش داخل در عرصههای مختلف عمل کند. مثلاً میتواند جنبش ملت ما را در خارج از کشور معرفی و افکار بین المللی را بسوی خواستههای برحق آن جلب نماید. و این در پیشرفت جنبش در دوره کوتاهی نقش بسیار مهم و حساسی دارد که باید به آن توجه خاصی نموده و ارزش بسیاری به آن داد.

میتواند تجربیات و جمع بست گذشته را که مسلماً در خارج از کشور در فضای بازتری نسبت به آن بحث و بررسیهای متفاوت صورت گرفته، در اختیار جنبش داخل قرار دهد. این تشکیلات خارج میتواند تفسیر و تحولاتی را که در عرصههای مختلف سیاسی - اجتماعی و اقتصادی، نظری و فرهنگی صورت میگیرد، و مسائل و تجربیات جنبشهای دیگر را که جهت غنی تر کردن جنبش ملت ترکمن در اختیار داخل قرار دهد.

متلاشی شدن

سیارهای "نیز بدان میگویند، تشکیل داده است. این آگاهی در بین شرکتهای چند ملیتی، مبارزین کیسو بلند حفظ محیط زیست، کارشناسان امور مالی، انقلابیون، روشنفکران، شعرا و نقاشان و مهتر از همه اعضای کمیسیون سه جانبه رواج دارد. من بیک زنرال چهار ستاره مشهور آمریکایی برخوردیم که بمن اطمینان میداد که "دولت ملی مرده است" جهانگرایی تنها یک ایدئولوژی نیست که در خدمت منافع یک گروه محدود باشد بدون شك همانطور که ملی گرایی زمانی ادنا میگردیدانگر افکار تمامی ملت است، جهانگرایی نیز ادنا میکند که از طرف همه جهان سخن میگوید. و ظاهرا بعنوان یک ضرورت تکاملی یا عبارتی گامیسی بسوی یک "آگاهی جهانی" که تمامی آسمانها را نیز در بر گیرد تلقی میشود.

بطور خلاصه باید گفت که از هر جهت از اقتصاد و سیاست تا سازمان و ایدئولوژی، دولت ملی یعنی رکن اساسی تمدن مروج دوم - از درون و از بیرون مورد حمله واقع شده است. دست در همان لحظات تاریخی که بسیاری از سرهای فقیر با درماندگی میچنگد تاهوویت ملی خود را بدست آورند - زیرا که در گذشته هویت ملی لازمه صنعتی شدن بشمار میرفت - کشورهای غنی و فراصنعتی برای تضعیف نقش دولت ملی از هم پیشی میگیرند و حتی سعی در آنرا نمیکنند.

باید انتظار داشت که دههای آینده، عصر مبارزه برای ایجاد نهادهای جدید جهانی باشد، نهادهایی که بتوانند هم معرف کشورهای ماقبل پیدایش ملت و هم کشورهای مابعد پیدایش ملت باشند.

اسطوره و اختراعات

امروزه هیچکس از خیرگان کاغ سفید یا کرملین گرفته تا آدم عادی کوچک و بازار، نمیتواند با اطمینان بگوید که نظام جهانی به چه نحوی از کار در خواهد آمد. یا عبارتی، چه تنوع نهادهای جدیدی باعث ایجاد نظم منطقی یا جهانی خواهد شد. اما میتوان طلسم چنداسطوره عامه پسند را باطل کرد.

یکی از این اسطوره همان است که فیلمهایی چون "زوربال" و "نت ورك" (شبهه) بسندان پرداختهاند. در این فیلمها يك ضد قهرمان یا نگاهی برا اعلام میکند که جهان بالاخره تقسیم میشود و تحت سلطه گروهی از شرکتهای فراملیتی قرار خواهد گرفت. این اسطوره به سادهترین وجه جهان آینده را مرکب از چند شرکت عظیم میداند يك شرکت جهانی انرژی، يك شرکت مواد غذایی يك شرکت مسکن، يك شرکت تفریحی و غیره. و از زاویهای دیگر هرکدام از این شرکتهای را بخشی از يك "ابر شرکت" عظیم تر بحساب میآورد.

این تصویر سادهگرایانه از طریق فرافکسی خطی روندهای موج دوم یعنی تخصصی گرایی و بیشینه سازی و تمرکز گرایی بدست آمده است.

این پیش نه تنها قادر نیست تنوع شکست انگیز شرایط واقعی زندگی و برخوردهای فرهنگی و مذاهب و سنتهای گوناگون را در جهان وسرعت تحول و حرکت تاریخی را که در حال حاضر کشورهای پیشرفته صنعتی را بسوی انبوهزادایی سوق میدهد، مورد توجه قرار دهد، و نه تنهسا بطریقی نابخردانه از پیش فرض میکند که نیازهای از قبیل انرژی و مسکن یا غذا را میتوان بسادگی به بخشهای مجزا از هم تقسیم نمود، بلکه آن دسته از تحولات اساسی را که ساختار و هدف خود شرکت را نیز از بنیاد دگرگون ساخته است ندیده میگیرد. بطور خلاصه این پیشی بر برداشت

کهنه موج دومی از شرکت و ساختار آن مبتنی است اسطوره دیگر که به فانتزی بیشتر شبیه است سیارهای را تصویر میکند که بوسیله يك حکومت جهانی متمرکز اداره میشود. این اسطوره معمولا جهان آینده را در قالب گسترش برخی نهادهای یا حکومتهای موجود - مثلا ایالت متحد جهان" یا دولت کارگری جهانی" یا بسادگی ملل متحد محسم میکند. اینجا نیز مبنای تفکر، تعمیم ساده گرایانه اصول موج دوم است.

آنچه در حال پیدایش است نه يك آینده تحت سلطه شرکت است و نه يك حکومت جهانی، بلکه نظامهای پیچیدمتری است که به سازمانهای ماتریسی که در برخی از صنایع پیشرفته شاهد گسترش آن بودیم، شباهت دارد. بجای يك دیوان

سالاری واحد جهانی يك یا چند دیوانسالاری جهانی هرمی شکل، شبکهها یا ماتریسهایی خواهیم داشت که انواع گوناگون سازمانهایی را که دارای منافعی مشترک میباشند در بر میگیرد.

مثلا ممکن است در دهه آینده شاهد ظهور ماتریس اقیانوسها باشیم که نه تنها از دولتهای ملی بلکه از نواحی شهرها، شرکتهای، سازمانهای محیط زیست، گروههای علمی و دیگر گروههایی که منافعی در دریا داشته باشند، تشکیل شود. با وسوع تحولات تازه، گروههای تازه ای نیز با بصرسه وجود میکنند و به ماتریس خواهند پیوست و یا گروههای قبلی از صحنه خارج خواهند شد.

ساختار های سازمانی مشابهی ممکن است پدیدار شوند. در مواردی نیز اینک وجود دارند که با زمینهای دیگری سر و کار دارند، از قبیل ماتریس فضایی ماتریس غذایی، ماتریس حمل و نقل، ماتریس انرژی و امثال آن. همه این ماتریسها از درون یکدیگر جریان یافتهاند، با یکدیگر تقاطع دارند و يك نظام

باز و نه بسته، را تشکیل میدهند.

بطور خلاصه، ما در جهت يك نظام جهانی متشکل از واحدهای بشدت بهم پیوسته نظیر نوروتهای عصبی مغز در حرکت هستیم نه نظامی که نظیر بخشهای يك دیوانسالاری شکل گرفته باشد.

با وقوع این امر باید انتظار داشت که سازمان ملل متحد بر سر اینکه آیا این سازمان باید يك "انجمن تجاری دولتهای ملی" باقی بماند، یا اینکه واحدهای دیگر - مناطق یا شاید مذاهب و حتی شرکتهای یا گروههای قومی - نیز میتوانند در آن نماینده داشته باشند، مبارزه فوق العاده گستردهای در گیرد.

از هم پاشیدگی دولتها و تجدید سازمان آنها، شرکتهای فراملیتی جدید و بازیگران تازه ای به صحنه وارد میشوند و وقتی بیثباتی و جنگ جهان را تهدید میکند، بشر باید بالاخبار اشکال یا "قالبهای" نوین سیاسی خلق کند که بتواند جهان را تحت نظم در آورد. در دنیای پر آشوب کنونی به دلالتی زیاد، دولت ملی دیگر يك ناهزمانسی خطرناک گردیده است.

باز و نه بسته، را تشکیل میدهند.

بطور خلاصه، ما در جهت يك نظام جهانی متشکل از واحدهای بشدت بهم پیوسته نظیر نوروتهای عصبی مغز در حرکت هستیم نه نظامی که نظیر بخشهای يك دیوانسالاری شکل گرفته باشد.

با وقوع این امر باید انتظار داشت که سازمان ملل متحد بر سر اینکه آیا این سازمان باید يك "انجمن تجاری دولتهای ملی" باقی بماند، یا اینکه واحدهای دیگر - مناطق یا شاید مذاهب و حتی شرکتهای یا گروههای قومی - نیز میتوانند در آن نماینده داشته باشند، مبارزه فوق العاده گستردهای در گیرد.

از هم پاشیدگی دولتها و تجدید سازمان آنها، شرکتهای فراملیتی جدید و بازیگران تازه ای به صحنه وارد میشوند و وقتی بیثباتی و جنگ جهان را تهدید میکند، بشر باید بالاخبار اشکال یا "قالبهای" نوین سیاسی خلق کند که بتواند جهان را تحت نظم در آورد. در دنیای پر آشوب کنونی به دلالتی زیاد، دولت ملی دیگر يك ناهزمانسی خطرناک گردیده است.

از هم پاشیدگی دولتها و تجدید سازمان آنها، شرکتهای فراملیتی جدید و بازیگران تازه ای به صحنه وارد میشوند و وقتی بیثباتی و جنگ جهان را تهدید میکند، بشر باید بالاخبار اشکال یا "قالبهای" نوین سیاسی خلق کند که بتواند جهان را تحت نظم در آورد. در دنیای پر آشوب کنونی به دلالتی زیاد، دولت ملی دیگر يك ناهزمانسی خطرناک گردیده است.

از هم پاشیدگی دولتها و تجدید سازمان آنها، شرکتهای فراملیتی جدید و بازیگران تازه ای به صحنه وارد میشوند و وقتی بیثباتی و جنگ جهان را تهدید میکند، بشر باید بالاخبار اشکال یا "قالبهای" نوین سیاسی خلق کند که بتواند جهان را تحت نظم در آورد. در دنیای پر آشوب کنونی به دلالتی زیاد، دولت ملی دیگر يك ناهزمانسی خطرناک گردیده است.

از هم پاشیدگی دولتها و تجدید سازمان آنها، شرکتهای فراملیتی جدید و بازیگران تازه ای به صحنه وارد میشوند و وقتی بیثباتی و جنگ جهان را تهدید میکند، بشر باید بالاخبار اشکال یا "قالبهای" نوین سیاسی خلق کند که بتواند جهان را تحت نظم در آورد. در دنیای پر آشوب کنونی به دلالتی زیاد، دولت ملی دیگر يك ناهزمانسی خطرناک گردیده است.

منتشر میشود

تورکمن ناقتل لاری (ضرب المثل های ترکمنی)

گرد آورنده: الف - ایلیلی

این کتاب مجموعه ای از ضربالمثل های ترکمنی است که در ۲۰ بخش بر اساس مضمون و موضوع جداگانه تنظیم شده است. این مجموعه در بیش از یکصد صفحه و شامل مقدمه ای در درست خواندن ضربالمثل هاست. کسانی که علاقمند دریافت این کتاب هستند میتوانند با آدرس نشریه تماس بگیرند.

دوختن دوغنا طساراب

تالیف: آق مثرات گورکه نلی

این نوشته درباره ترکمنهای جنوب و شمال است. نوشته با ارائه عکس و سند درباره جدا ساختن ترکمنها و برخی مسائل تاریخی به بحث پرداخته است. این نوشته بزبان ترکمنی است. خلاصه این نوشته به زبان انگلیسی نیز منتشر میشود. علاقمندان به دریافت این کتاب (متن ترکمنی و متن انگلیسی) میتوانند با آدرس نشریه تماس بگیرند.

TAZE YOL

BOX 217

440 06 GRÄBO

SWEDEN

وظایف ما در

خلاصه کلام اینکه این تشکیلات خارج از هر لحاظ مادی و معنوی باید در خدمت جنبش داخل، در خدمت جنبش ملت ترکمن باشند و هم اینکه این تشکیلات خارج میتواند فعالیتهای فرهنگی، اجتماعی مختلفی در خارج ترتیب دهد که با توجه به تعداد بسیار زیاد ترکمنهای مهاجر کاملا ضروری و لازم است و باید ارزش و بهای فراوانی به آن داد.

من فکر میکنم اگر وظایف يك تشکیلات ملی و مستقل در خارج منطبق با شرایط، بدرستی اعتمد شود، میتواند آن گروهها و افرادی که پیروزی جنبش ملی ملت ترکمن دارند، راحت تر گرد هم آیند و در خدمت جنبش ملت خودباشند همچنین يك مسئله دیگر نیز در این رابطه قابل تاکید است، هر چقدر که نیروهای مهاجر ترکمن بتوانند بهم نزدیکتر شوند و وظایف خود را درک کرده و با هم کار کنند، برای جنبش

زینا ئی باغ ارغوان وطنم

چون عشق به جان عاشقان پیرهنم

شور و تپش زمانه در من جاریست

آواز ترم، ترانه ترکمنم

(رضا مقصدی)

همچنان معتبر شناخته شده است، خواسته شد آتاجان تاغان به هر سه سؤال نظر خود را به طور صریح اعلام داشت و از جمله گفت که وی قرارداد اسارت آور فوق الذکر و تقسیم اجباری خلق ترکمن را برسمیت نمی‌شناسد و آرزو میکند که ترکمنها بار دیگر وحدت خود را باز یابند. نویسنده خلق ازبک "تیمور پولاتف" اظهار داشت که کلیه آثارش را بزبان روسی مینویسد و سپس بزبان ازبکی ترجمه میشود. به ایشان اعتراض شد که در اینصورت میبایست بعنوان یک نویسنده روس در شهبای ادبیات روس شرکت میکرد نه شهبای ادبیات خلقهای ترک زبان. اعتراض عمومی و بجای دیگری که به نویسندگان جمهوریهای ترک زبان شوروی شد، عبارت از این بود که نویسندگان شرکت کننده عمدتا قدیمی و بیرونی یافته و همساز دوران فترت جامعه اتحادشوروی بودند و جای نویسندگان جوان و مبارز که پیرامون مسائل مردم روز آن جمهوریها قلم زده باشند، کاملا خالی بود.

علیرغم ضعفها و نارسائیهای که داشت، این برنامه از دو جهت کام بسیار مهم و ارزشمندی بود. اولاً کام مهمی در جهت ایجاد تفاهم و همکاری بیشتر بین خلقهای برابر ترک زبان که تاریخ دراز و فرهنگ مشترکی دارند، ثانیاً کام ارزشمندی در جهت شناساندن ادبیات، فرهنگ و مسائل اجتماعی - سیاسی این خلقها به جهانیان، بویژه اروپائیان بوده است.

گزارش از: ساوچی

در شب سوم شرکت کنندگان با شاعر و نویسنده خلق ترکمن "آتاجان تاغان" آشنا شدند. وی ابتدا خود را بزبان ترکمنی معرفی کرد که بعلمت نبودن مترجم ترکمن از طریق زبان روسی به آلمانی ترجمه گردید. سپس سه شعر کوتاه خود را بزبان ترکمنی خواند که متعاقباً ترجمه آلمانی آن اشعار نیز قرائت گردید. آتاجان تاغان که شخصی خوش ذوق و شوخ طبعی بود، با سخنان کوتاه و طنز

آلود خود شور و حال ویژه‌ای به سالن بخشید. سپس داستان کوتاهی از وی با تم قدیمی مربوط به جنگ دوم جهانی از او بزبان آلمانی قرائت گردید. در پایان سئوالات گوناگونی طرح گردید که او کوشید همه را صریح و صادقانه جواب گوید. اولین سؤال از سوی یکتفر قزاق ساکن برلین بزبان قزاقی طرح گردید مبنی بر اینکه آیا نویسنده تاکنون علیه سیاستهای حاکم بر اتحاد شوروی اثری آفریده است؟ آتاجان تاغان بزبان ترکمنی جواب داد که آری، رمان تاریخی "سرخس قالاسی" او بمدت ۲۲ سال در توقیف بود، تنها پس از پروستریکا اجازه انتشار یافته است. سپس سه سؤال از سوی ترکمنهای ساکن برلین بزبان ترکمنی طرح گردید. سؤال اول در رابطه با اعمال تزیینات گوناگون علیه نیروهای مبارز و دمکرات در ترکمنستان شوروی، سؤال دوم در مورد نایاب شدن برخی کتابها در ترکمنستان و سؤال سوم پیرامون قرارداد اسارت آور ۱۸۸۱ آخال پس از قتل عام ترکمنها در قلعه "کولده" بود. و همچنین نظر نویسنده در رابطه با قرارداد فوق و جداسازی و تقسیم اجباری و خونریزی خلق ترکمن که از سوی دولت اتحاد شوروی نیز

گزارش کوتاهی از شهبای "ادبیات خلقهای ترک زبان" در شهر برلین ۹ - ۵ فوریه

شهبای ادبیات خلقهای ترک زبان، به ابتکار مسئولین "تالار فرهنگ جهانی" شهر برلین، و با همکاری جمعیتهای فرهنگی ترکهای ترکیه و ترکهای آذربایجانی ساکن برلین از ۵ تا ۹ فوریه در تالار فوق برگزار گردید.

عده‌ای از نویسندگان خلقهای ترک زبان از کشورهای ترکیه، آذربایجان، ترکمنستان، ازبکستان، قزاقستان و همچنین ایالت سین کیانگ چین جهت شرکت در شهبای فرهنگی فوق الذکر دعوت شده بودند. در اولین شب برگزاری مراسم اعلام شد که اولشاس سلیمان اف نویسنده خلق قزاق بعلمت نامشخصی و نویسنده خلق اوینغور "زوردون صابیر" بعلمت ممانعت سفارتخانه کشور چین قادر به شرکت نشده‌اند.

شرکت کنندگان در شهبای ادبیات، هر شب با دو نفر از نویسندگان آشنا میشدند. یعنی ابتدا معرفی نویسنده به دو زبان آلمانی و زبان ملی خود نویسنده انجام میگرفت، سپس داستان کوتاهی از هر نویسنده که قبلاً برای این منظور انتخاب و ترجمه شده بود، بزبان آلمانی برای حضار قرائت میگردد. آنگاه مراسم با طرح سئوالات مختلف از نویسنده توسط حصار و گفت و شنود پیرامون مسائل مختلف ادبی، اجتماعی و سیاسی ادامه می‌یافت. جو حاکم بر تالار طوری بود که سئوالات و گفت و شنودها بیش از آنکه پیرامون اثر نویسنده و دیگر مسائل فرهنگی خلقها باشد، حول مسائل سیاسی - اجتماعی فعال روز در سرزمین نویسندگان دور میزد.

چند رباعی از "آرام" شاعر فقید ترکمن:

* تازه بوللر کهنه بولدن ییخشی راق
اصلا تازه کهنه لردن ییخشی راق
اما دیمبه، کهنه شراب کهنه دوست
هر قیمتلی تازه لردن ییخشی راق

تازه بولی کهنه یولا قوشلما
کهنه‌دن پند آلمان تازان باشلما
تازه دوست یارتایمق واجیدور اما
تازه تاپدیم دییب کهنان تاشلما

* غما چکمه دنیاده سندن کچر
بوکون خوشبول خوشلقد سندن کچر
کچنه اوکیمه گلجکه اوم
کچن کچدی، گلجک ده سندن کچر

* یورکید ییلینگ دوزه، دوست سن می‌گوتر
دوستیم سنده اوزینگ بیلن نی‌گوتر
سنده دوستیم بیلیانگ باشقه نه حاجت
اوزینگ گوتر من دیماین هی‌گوتر

<p>نشانی ما: TKFC BOX 217 440 06 GRABO SWEDEN</p>	<p>حق اشتراك برای یکسال: مصادل ۱۲۰ کرون سوئد باضافه هزینه پست</p> <hr/> <p>کمکهای مالی و حق اشتراك خود را به حساب پستی زیر واریز نمائید:</p> <p>TKFC 644443-4 SWEDEN</p>	<p>تازه یول نشرینای است آزاد، و به هیچ گروه، سازمان و حزب سیاسی وابستگی ندارد و تلاش میکند خوانندگان و علاقمندان را با فرهنگ و مسائل مردم ترکمن آشنا سازد. تازه یول کوشش میکند پیرامون مسئله ملی و جنبش خلق ترکمن بحثهایی را دامن بزند، لذا کلیه خوانندگان و دوستان میتوانند مطالب و مقالات خود را به تازه یول بفرستند. چاپ مطالب با امضا و مسئولیت مواضع مطروحه با نویسنده آن خواهد بود. از دوستانی که مقاله و مطلب بما ارسال میکنند تقاضا داریم که به این نکات توجه نمایند: اولاً مطالب خوانا باشد (بویژه مقالات بزبان ترکمنی) ثانیاً در یک طرف صفحه نوشته شود ثالثاً مطالب حتی‌الامکان کوتاه باشد. چنانچه مطالب رسیده بلند باشد، با رعایت حفظ مضمون تغییرات لازمه در آن صورت خواهد گرفت.</p>
--	---	---